

(zhaia ob 4 zjutraj).

Stane mesečno 10— Din
za inozemstvo 20— „

Ogiasi po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravišstvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36

Podružnice:

Maribor, Barvarna ulica
št. 1. Tel. št. 22

Celje, Aleksandr. cesta.

Račun pri poštn. čerkov.
zavodu šte. 11.842.

Ljubljana, 9. decembra.

«Sumus ex grege Christi, pa gremo
komunisti.»

Pod to parolo je šla pri poslednjih
občinskih volitvah v Ljubljani katoli-
ška duhovščina s škofom dr. Jegličem
na čelu na volišče za klerikalno - ko-
munistično koalicijo.

S treh stališč je ta dogodek zanimiv
in značilen za klerikalno politiko. SLS
je dokazala, da je ona v Jugoslaviji
ena izmed tistih strank, ki so vsak čas
pripravljeni rušiti državo. Kdor se na
ta način prostovoljno daje komunisti kot se
je sedaj duhovščina, nima nobene prave
prave več zahtevati, da bi se ga moglo
še vpoštevati pri sodelovanju na vlad-
nih poslih. Bolj državniško modro je,
da se postavi na vladno komuniste sa-
me, o katerih se ve, kaj hočejo, kakor
da se pritegne v vladno klerikalce, ki
bi se delali državni prijatelji, bili posve-
čeni v vse zadeve, a bi svoj položaj
le izkoriščali v namene, ki so ravno-
tako, ali pa še bolj protidržavni in
protinacionalni kakor komunistični gos-
podarje. Še posebej je komunisto najvišje
cerkvenega dostojanstvenika ter šefa
stranke, škoda, da si ni opasal belo-
modri trak in zvezdo reda svetega
Save. Ljubljanski škof je hotel menda
s svojim nastopom pri volitvah etno
manifestirati, kakopre mislil, etno on
in njegova stranka tudi glede atentata,
ki je bil od strani komunistov uprizor-
jen na našega kralja. Pa se še dobe
visoki zagovorniki klerikalcev, ki sli-
kajo klerikalno visoko gospodo kot
nedolžne ovčice, ki so najboljši držav-
ljani, vdani državi in kralju!

Klerikalci izrecno poudarjajo, da so
se zedinili s komunisti za enoten gos-
podarski program. Duhovščina je brez-
dvomno morala pristati na gospodar-
ski komunistem le na škodo drugih slo-
jev, ne pa na škodo sebe same. Ljub-
ljanski škof je bil delegat one biskup-
ske delegacije v Beogradu, ki je pri
vladi intervenirala in protestirala zo-
per izvedbo agrarne reforme na ško-
povskih veleposestvih. Ako bi bil gos-
podarje posleden svojemu volilnemu
aktu, bi moral sedaj dati narodu na
razpolago svoje velike gozdove v
Gornjem gradu, svoje lepo posestvo in
grad v Goricih, ter odrediti, da se iz-
roči vse cerkveno premoženje, zlasti
pa župnijska in samostanska velepose-
stva ljudstvu, zlasti invalidom ter si-
romakom po vrbeh. Tudi gosp. Pol-
jak, ki je obšel volilno kroglico v
drugo skrinjico, bi moral že v ponde-
ljek socializirati svoje tovarne ter jih
izročiti komunistom in pa katoliškim
boljševikom.

Ni manj ni zanimivo stališče, ki ga
je naša katoliška duhovščina ustano-
vila v zvezi s komunisti glede verske-
ga vprašanja. Nad 40 let se v Sloveniji
že bje boj med klerikalizmom in libe-
ralizmom. Klerikalna stranka je ves
ta čas navajala kot glavni in skoro
edini predmet tega boja verska in kul-
turna vprašanja. Duhovščina je v tem
političnem boju omadeževala vse ver-
ske svetjence ter je hujskala ljudstvo
proti «brezvercem». Porajala je v ta
namen prižigala, spovednico, vse za-
kramente. Celo sv. Rešnje telo se je
izpostavljalo po cerkvah za srečen iz-
id volitev v boju katoličnanov proti
brezverskim liberalcem. Liberalce vseh
vrst, pa naj so bili to narodni napre-
dnjaki, ali pa socialisti, so slikali kle-
rikalci ljudstvo, kakor brezbožne zve-
rine brez vsakega poštenja in morale.
«Kdor ni z nami, je proti nam», «z li-
beralcem je vsak stik smrten greh»,
tako in enako so učili klerikalci ter
pozivali ljudstvo celo na poboj in na
križarske vojne proti svojim nasprotni-
kom.

Sedaj pa ta preobrat. Škof dr. Jeglič
in ateist dr. Lemež v objemu! Nam je
prav tako, s stališča svetobodiseltva.
Če kaj, mora to roditi v vrstah kleri-
kalnih pristavev moralno razočaranje,
ki ne more ostati brez posledice. Komu-
nisti javno govorijo, da bo Zveza de-
lovnega ljudstva kompromitirala kle-
rikalizem ter ga demokratizirala pred
okoli delavci, ki mu kot krščanski so-
cijalci sedaj na lim. Ni dvoma, da je
temelj klerikalno - komunistične koa-
licije špekulacija z obeh strani. Kle-
rikalci mislijo, da bodo oni odpeljali ko-
muniste dr. Lemežu, ta gospod pa raču-
na obratno.

Naj bo tako, ali tako, že danes ni
dvoma, da je SLS z zvezo s komunisti
povzročila diskreditirala svojo baje
glavno idejo: katoliško. V bodoče
nima pravi nobene moralne pravice
več napadati kogarkoli radi napredne-
ga svetovnega naziranja. Kadar bodo
klerikalci, zlasti na deželi, kjer je še
veliko najvnega ljudstva, zopet nasto-
pili s svojim krščanstvom in katoličan-

Pašičeva pogajanja s strankami

PAŠIČ DOBIL MANDAT ZA SESTAVO VLADE. — RADIKALCI BI
RADI ODRINILI DEMOKRATE. — KDO VSE SE PONUJA RADIKAL-
CEM.

Beograd, 8. decembra. g. Danes ob
11.30 je predklical Pašič ter mu po-
veril mandat za sestavo nove vlade.

Pašičev mandat se glasi za sestavo ko-
alicijske vlade, ki naj v parlamentu reši
predvsem uradniški, invalidski ter agrar-
ni zakon in nato razpiše volitve.

Beograd, 8. decembra. g. Politični po-
ložaj se razvija normalno. Iz vseh zna-
kov je videti, da delajo radikalci na to,
da dobijo vladno sam. To bi se jim tudi
posrečilo, da ni demokratski klub z več-
rajšjo svojo resolucijo razčistil svojega
stališča napram ustavi. S to resolucijo so
pridobljeni tudi narodni muslimani, onim
radikalnim intrigantom pa, ki bi silno ra-
di privlekli v vladno klerikalce, je zastav-
ljena pot. Današnji sklep demokratskega
kluba zahteva, da se tudi radikalci in
vse stranke, ki hočejo sodelovati v novi
vladni koaliciji obvežejo, da se ne bodo
pogajali s strankami, katere zahtevajo
revizijo ustave. Ta sklep je naperjen
proti usiljenju klerikalcev, s katerimi
bi radikalci hoteli oslabiti demokrate v
bodoči vladi. Radikalci bodo sedaj po-
kušali delati druge težkoče. Nameravajo
zahtevati notranjega ali finančnega mini-
strazja z namenom, da se na teh vprašanjih
razbije nova koalicija. Glede parlamenta
pravijo, da ga treba takoj razpustiti. De-
mokratski so se danes izjavili za pospešitev
volitev, vendar pa naj se preje rešita
uradniški in invalidski zakon. Predlog, da
se pred glasovanjem o uradniškem zakonu
odglasujejo razni zemljoradniški usta-
vni, je bil v demokratskem klubu od-

klonjen, ker ti zakon še niso predloženi
narodni skupščini.

Beograd, 8. decembra. g. Danes je
ministrski predsednik Pašič pozval k se-
bi poslanca Divljana (narod. seljaški klub)
in poslanca Maglajića (muslimana), da
izve od njih, kakšno stališče zavzemata
klerikalni in muslimanski klub. Oba po-
slanca sta izjavila, da je potrebno, da se
najprej razjasni demokratski klub glede
svojih zahtev za vstop v koalicijo, ker
leži tamkaj težkoče cele situacije. Nato je
Pašič konferiral z zastopnikom zemljor-
adniškov Pribičević in s klerikalci. Za ju-
tri dopoldne je pozval Pašič k sebi mini-
stra Pribičevića.

Popoldne se je sestal radikalni klub.
Pašič je sporočil, da mu je kralj poveril
sestavo nove vlade.

Kakor poznava vaš dopisnik, bodo ne-
kateri dobitelj radikalnih ministrstev na
novo zaseden. Kot kandidati radikalnega
kluba se imenujejo dr. Srskić, dr. Grgin,
Velizar Janković, Čeda Kostić in Ljuba
Jovanović.

Narodovci bi se radi združili z
radikalci.

Beograd, 8. decembra. g. Ljubljanski
zaedničarji so poslali posredovalca k ra-
dikalni stranki s ponudbo, da se radi pri-
pravljeno odstopi od zahteve jedinstvene
slovenske oblasti in sploh revizije ustave,
ako se jih sprejme v srbsko radikalno
stranko. Posredovalec je dobil odgovor,
da je radikalna stranka pripravljena ak-
ceptirati gospode okrog Naroda, če se
otresejo narodnih socialistov in odrečejo
idejam zagrebskega kongresa.

Pogoji demokratskega kluba za sodelovanje v vladi

AFIRMACIJA ENOTNOSTI KLUBA. — ŠPREJETI SE MORATA URAD-
NIŠKI IN INVALIDSKI ZAKON. — VPRAŠANJE PREDSEDSTVA.

Beograd, 8. decembra. r. Danes do-
poldne je imel demokratski klub sejo,
ki je bila zopet zelo dobro obiskana.
Podpredsednik Radović je postavil na
dnevni red razpravo o vladni krizi. Po
kratki debati so bili soglasno sprejeti
slednji sklepi:

- 1.) Obdrži naj se sedanja koalicija
strank, ki naj sestavi novo vladno.
- 2.) Kot načelo mora veljati, da se
ne bodo vodila nobena pogajanja s
strankami, ki so za revizijo ustave.
- 3.) Še v tem parlamentu se morajo
sprejeti zakon o uradniškem in in-
validskem in agrarnem vprašanju.

Klub je dalje sklenil, da bo šele po-
tem sklepel o osebnih vprašanjih, ko
pride tozadevni poziv od designirane-
ga ministrskega predsednika.

V klubu je vladalo dobro razpolože-
nje. Razprava se je vršila v popolnem
soglasju. Govorniki iz manjšine, ki je
včeraj glasovala proti resoluciji, so po-
udarjali, da se njihovo glasovanje ne

sme tolmačiti tako, kakor da bi v kl-
bu obstojali dve skupini, ter so se v
vsem strinjali s pogoji za udeležbo de-
mokratskega kluba na vladi.

Neprijetna situacija posl. Veljkovića.
Beograd, 8. decembra. n. «Novi List»
poroča: Z ostavko gosp. Davidovića je
demokratska stranka ostala brez for-
malnega šefa stranke. Kdo bo stopil
na njegovo mesto, je danes še nezna-
no. Verjetno je, da to vprašanje ne bo
rešeno pred sestankom glavnega kon-
gresne stranke.

Drugo vprašanje v demokratskem
klubu je vprašanje o odločitvi glede
skupine gosp. Veljkovića. Ta skupina
se je kompromitirala z neuspešnim po-
gajanjem s hrvatsko opozicijo. Sedaj po-
kušajo, da prevladajo odgovornost na gosp.
Davidovića in njegove najbližje prija-
telje. Splošno prepričanje je, da je ob-
stanek poslanca Veljkovića postal v
stranki nemogoč.

Izjavi dveh demokratskih voditeljev

S. PRIČIČEVIĆ O DEMOKRATSKI RESOLUCIJI. — LJ. DAVIDOVIĆ
O POGAJANJH S HRVATI.

Beograd, 8. decembra. n. «Novosti»
objavljajo izjavo g. Pribičevića, ki jo
je baje dal njegovemu sotrudniku. V tej
izjavi pravi g. Pribičević: «Kar bi vam
imel reči po izglasovanju resolucije v de-
mokratskem klubu, je samo to, da je re-
solucija jasno določila smer, v kateri se
morajo parlamentarni klubi z drugimi
parlamentarnimi skupinami. S to re-
solucijo je sklenjeno, da se more klub v
novi situaciji, ki se ustvarila s demisi-
sijo vlade, razgovarjati samo s stranka-
mi, ki se priznavajo k vidovdanski usta-
vi. Demokratski klub se bo striktno dr-
žal svojih sklepov».

«Novosti» prinašajo istočasno tudi iz-
javo g. Davidovića, v kateri je rečeno:

«Smatram, da imam kot redov v stran-
ki pravico, da vzdržujem zvezo za zbli-
žanje Srbov in Hrvatov, ker sem pre-
pričan, da bo to služilo, ne potrebam
Srbov in Hrvatov, marveč potrebam na-
še države. Samo na tej podlagi se more
izvesti stabilizacija naše države v notra-
njosti in njeno ojačanje na zunaj. Da je
moje stališče pravilno, in da sem prepri-
čan, da je končni uspeh te akcije v zbli-
žanju Hrvatov in Srbov, je najjačji do-
kaz to, da danes vsi pravi Hrvatji ka-
žejo veliko voljo in iskreno željo, da bi
prišlo do definitivnega sporazuma s Sr-
bi, brez katerega ni pravega reda in sre-
če v naši skupni domovini».

POMILOSTITEV NA SMRT
OBSTOJENIH.

Beograd, 8. decembra. g. V ministr-
stvu pravde se pripravlja nov ukaz, o
pomilostitvi več oseb, ki so bile obso-
jene na smrt. Ukaz bo podpisan in ob-
javljen v nekaterih dneh.

PREKMURSKA ZAHVALA
NINČIĆU.

Beograd, 8. decembra. r. Minister za
zunanje stvari dr. Ninčić je povodom do-
ložitve naših mej v Prekmurju prejel sle-
dečo brzojavko: «V imenu vseh Prekmur-
cev se vam toplo zahvaljujem, da ste
obvarovali naše meje. Narodni poslanec
Klekli».

POTRES V ZAGREBU.

Zagreb, 8. decembra. r. Nocoj o pol-
noči so bili v Zagrebu trije kratki po-
tresni sunki, ki niso napravili posebne
škode.

Neuspeh sestanka med Ninčićem in Contarinijem

NINČIĆ ODKLONIL ITALIJANSKE PREDLOGE. — SUMLJIV MOLK
ITALIJANSKEGA ČASOPISJA.

Beograd, 8. decembra. r. «Tribuna» ob-
javlja poročilo svojega dopisnika iz Ri-
ma, da se je naš minister za zunanje
stvari dr. Ninčić sestal v Benetkah z g.
Contarinijem ter da mu je pri tej priliki
Contarinij razložil stališče italijanske vlade
v vprašanju izvršitve rapalske po-
godbe. Contarinij je predlagal, da se to-
čke konvencije, sklenjene v St. Margheri-
ti, ki se nanašajo na sistemizacijo Zadra
in Reke, izpremenijo, da bi se «zasigural
gospodarski obstoj teh mest». Dr. Ninčić
je izjavil, da bo ta predlog sporočil svo-
ji vladi, ki bo o tem odločala.

«Tribuna» javlja dalje, da je dr. Nin-
čić dobil vtis, da Italijani nikakor ne
mislijo izpolniti svojih obvez, ki izhajajo
iz rapalske pogodbe. Ministrski predse-
dnik Pašič in minister za zunanje stvari
dr. Ninčić se strinjata v tem, da je edini

izhod iz sedanje situacije registriranje
rapalske pogodbe pri Zvezi narodov. Po-
godba, katere Italija do danes ni hotela
vpoštevati, bo dobila s tem svečani med-
narodni značaj ter omogočila apel na
Društvo narodov.

(Kakor je razvidno iz tega poročila,
se je sestanek med dr. Ninčićem in Con-
tarinijem v Benetkah vendarle vršil, če-
prav ga skušajo nekateri italijanski listi
zatajiti, kakor je razvidno iz članka, ki
ga objavljamo od svojega tržaškega do-
pisnika v današnji številki in na kate-
rega posebej opozarjamo, ker osvetljuje
laške namere. Ker so se te očividno iz-
javile, kakor drugače ni bilo mogoče,
zato pač italijanski oficijozni tisk noče
ničesar vedeti o beneškem razgovoru. —
Ured.)

Razpust avstrijskega parlamentarja?

USTANOVITEV DRŽAVNEGA SVETA. — MEŠČANSKI BLOK PROTI
SOCIJALISTOM.

Dunaj, 8. decembra. I. Parlament je
včeraj izvolil člane novega izrednega «ka-
binetnega sveta», na katerega prehajajo
vse zakonodajne pravice, ki so v zvezi
s sankcijskim odredbam gospodarskega
in finančnega značaja na osnovu kon-
vencije o zunanjem zlatega posojila. Ka-
binetni svet šteje 26 članov, ki imajo na-
slov «državni svetniki». Izvoljenih je bi-
lo 12 krščanskih socialcev, 10 socialnih
demokratov, 3 velenemci in 1 pristav
nemške kmečke zveze.

Vlada je odločila razpustiti parlament
ter razpisati nove volitve, ki naj bi se
vršile že v januarju ali februarju. Vladine
stranke računajo namreč, da bodo mogle

poraziti močno socialnodemokratsko
opozicijo. Socijalni demokrati se lute
protivoli razpustu ter zahtevajo, da ostne
sedanji parlament do poteka njegove
legislativne periode, ki traja do prihod-
nje jeseni. Ker je treba za predčasni raz-
pust posebnega zakona, je pričakovat
prihodnje tedne v avstrijskem parlamentu
ostrih borb. Istočasno z zakonom o raz-
pustu namerava vlada predložiti tudi re-
formo volilnega reda, s katero se zope-
vedejo vezane stranke. To je dokaz, da na-
meravajo vlade večino, krščanski so-
cijalisti, velenemci in kmečka zveza tvo-
riti enotno fronto proti socialnim demo-
kratom.

Turški predlogi glede morskih ožin

SE STRINJAJO V NAČELU S PREDLOGI ANTANTE.

Pariz, 8. decembra. d. Po vesteh iz
Lausanna dominirata v situaciji na kon-
ferenci danes dva dogodka: Turški od-
govor in prihod Mussolinija.

Turška delegacija je odgovorila na za-
vezniške predloge hitreje, kakor se je
pričakovalo. Odgovor je v stvarnem ozir-
u zadovoljiv, ker se ne razlikuje bist-
veno od stališč antante in Amerike.
Poudarja pa se, da Turki molče o ga-
rancijski za svobodo morskih ožin, ki
naj bi po zavezniškem naziranju ležale
v mednarodni kontrolni komisiji. Ven-
dar pa se splošno smatra, da bodo tudi
v tem vprašanju popustili, ker so se že
v stvari sami tako približali angleškemu
stališču.

G. Mussolini je prispel včeraj semkaj
in bil zvečer na večerji pri lordu Curzo-
nu. Opaža se, da se francoski delegati te
večerje niso odločili, čeprav so ji pri-
sostvovali vsi drugi zastopniki zavezni-
ških držav. Nekateri menijo, da leži v
tem mala demonstracija proti Mussolini-
ju, katerega dolže, da se tajno in na
svoje pest pogaja z Rusi.

Lausanne, 8. decembra. s. Na današ-
nji dopoldanski seji je izjavil izmet-pa-
ša glede vprašanja morskih ožin, da že-

lijo Turki, naj bi se glede režima nad
morskimi ožinami uveljavila nastopna
načela:

- 1.) jamstvo za varnost morskih ožin
Carigrada in Črnega morja pred vsakim
presenečenjem s kopnega ali z morja;
- 2.) omejitev pomorskih sil, ki bi bi
bodo v Črno morje, na ta način, da ne
bode tvorile nobene nevarnosti za obe
obali ožin in za obalo Črnega morja;
- 3.) vojne ladje ne smejo biti stacioni-
rane v Črnem morju;
- 4.) svoboda prehoda za trgovske ladje
v mirnem in vojnem času. V vojnem ča-
su bi se Turčija zadovoljila s kontrolo.

Turška delegacija je pristavila še na-
stopne pripombe: Pojm «morske ožine»
ne sme vsebovati Marmarskega morja.
Brezmiselnost bi bilo ustanavljati poseb-
no demilitarizirano cono ob Bosporu. Za-
dostuje določila, da na obeh obalah ne
sme biti nobenih utrdb.

BOŽIČNE POČITNICE KONFERENCE.

Lausanne, 8. decembra. s. Kakor se
govori v konferenčnih krogih, se bo lau-
sannska konferenca najbrže dne 23. de-
cembra odgodila ter zopet pričela svoje
delo 2. ali 3. januarja.

Sestanek rimskega parlamentarja

Na dnevnem redu bo ratifikacija kon-
vencije z Jugoslavijo.

Rim, 8. decembra. I. Posl. Acerbo je
imel včeraj dopoldne razgovor s predse-
dnikom zbornice De Nicolo. Kakor poroča
«Tribuna», je šlo za vprašanje otvoritve
poslane zbornice. List poroča dalje, da
bo zbornica zopet pričela svoje delova-
nje dne 15. januarja, vendar pa to zase-
danje ne bo trajalo čez 27. januar. Po
informacijah istega lista se bo v teh 12
dneh razpravljalo o ratifikaciji pogodbe,
sklenjene v S. Margheriti glede izvedbe
rapalske pogodbe, o odobritvi ita-
lijsko-francoske trgovinske pogodbe in
o zakonu o volilni reformi.

SMRT ČESKEGA UČENJAKA.

Praga, 8. decembra. u. Včeraj ponoči
je umrl v Pragi po daljši boleznj pred-
sednik češke akademije za umetnost in
znanstvo prof. dr. Karl Vrbna. Vrbna, ki je
bil star 77 let je bil znan mineralog, ter
je spisal več znanstvenih mineralogičnih
del. Najprej je bil profesor na vseučilišču
v Černovicah, odkoder je bil poklican v
Prago.

Devizni pravilnik

Beograd, 8. decembra. g. V nekaterih
dneh se bo v finančnem ministrstvu iz-
delal pravilnik za promet z devizami in
valutami. Finančni minister ga bo takoj,
ko bo izdelan, predložil vladi v podpis,
dasi je vlada v ostavki. Takoj na to bo
stopil finančni minister v pogajanja z
interesiranimi krogi, da se določijo po-
gotarji o načinu izvedbe tega pravilnika,
da ne bo prišlo do napačnega tolmače-
nja. Pravilnik bo stopil v veljavo z nov-
im letom.

POSL. AVRAMOVIĆ IZKUČEN
IZ STRANKE.

Beograd, 8. decembra. g. Zemljoradni-
ški klub je izdal danes komunique v ka-
terem izjavlja, da je po soglasnem od-
loku glavnega izvrševalnega odbora iz-
ključil posl. Avramovića. Klub obto-
žuje posl. Avramovića, da je delal, smolastno politiko, ki je bila v nasprotju
s programom stranke ter da je podpiral
vlado v vprašanjih, katerim so bili zem-
ljoradniki po svojem programu protivni.

Zaradi velikih snežnih metežev v Nem-
čiji nismo mogli zvečer dobiti zadnjih ve-
sti iz in preko Berlina ter Frankfurtja.

Kam plove Madžarska?

Madžarskemu parlamentu je bil predložen zakonski načrt, ki meče Madžarsko državo daleč nazaj v čase najbolj črne reakcije. Ta zakonski načrt odpravlja osebno svobodo državljanov in pisemsko tajnost! Parlamentarna razprava je prav burna in ogorčena, ker v madžarskem parlamentu je še vedno nekaj poslancev, ki nečisto odobri odprave vsake osebne svobode, toda vlada razpolaga z močno večino in zato je zelo verjetno, da bo ta nazadnjaški naravnost nasilni zakonski načrt sprejet na največjo sramoto dvajsetega stoletja.

Po tem zakonskem načrtu ima ministrski predsednik pravico ljudi (seveda predvsem lastne madžarske državljanke), ki se mu zdijo sumljivi z ozirom na javni red v notranjosti države, ali z ozirom na njen zunanji položaj, izgnati iz države, ali jih pa stavi pod policijsko nadzorstvo. Vsi oni, ki jih doseže ta odredba, ne bodo mogli dobiti nobenih potnih listov, primorani bodo vzdržati se vsakega političnega udejstvovanja, ne bodo se smeli posluževati telefonskih postaj in njihova korespondenca bo pod strogo kontrolo in eventualno se jim sploh preprova vsaka korespondenca. Ako bi se ti nesrečneži pregrešili proti eni teh omejitev osebne svobode, se obsidijo na prisilno delo do šestih mesecev!

In kdo postane po tem zakonskem načrtu »sumljiv«?

Vsi oni, glede katerih pride oblast do prepričanja — iz njihovih izjav ali iz njihovega vedenja — da odobravajo poskuse rušenja ustave ali zakonitega reda v državi, potem vsi oni, ki so sposobni ogroziti državno ali narodno jedinstvo in tudi oni, ki tako stremiljajo podpirajo in pospešujejo. »Sumljivi« so celo oni, ki razžalijo ustavo, ugled države ali naroda, politična ali verska čustva in ki omalovažujejo ugled oblasti. Končno so »sumljivi« tudi vsi taki, ki nepovoljno sodijo o razmerah v državi, ki hujkajo proti veri, družini ali imetku, ki razširjajo neresnične vesti, katere bi bile v stanju prikazati razmere na Madžarskem v nepovoljni luči!

Uboga Madžarska! Na podlagi tega zakona nihče ne bo varen svoje osebne svobode, denuncijantstvo bo cvetelo, politična bo vsemogočna, kdor se bo hotel nad kom osebno maščevati, ga bo napravil »sumljivega« in revež bo preganjan do smrti!

Po trianonski mirovni pogodbi je Madžarska obvezana vpeljati demokratičen režim. Kakor se vidi iz tega zakonskega načrta, imajo madžarski mogotci pred očmi vse drugo kot demokratičen režim, oni hočejo napraviti iz Madžarske zadnje zatočišče najbolj črne reakcije, na katero so v drugih državah že pozabili. In to vse samo in edino zato, da obvarujeta aristokracija in visoki kler svoje stare privilegije nad ljudstvom, ki jim mora hlapčevati!

Za tako zakonodajo Evropa dvajsetega stoletja res ni in mi ne verujemo, da bo ostala razprava v madžarskem parlamentu o tem zakonskem načrtu, ki tako z nogami tepta najprimitivnejše pravice državljanov, v široki evropski javnosti ne zapažena.

Laško-jugoslovenski odnošaji

Trst, 7. decembra.

Italijansko in za njim tudi jugoslovansko časopisje je v zadnjih dneh ponovno poročalo o skorajšnjem sestanku ministra dr. Ninčiča z glavnim tajnikom italijanskega ministrstva zunanjih stvari Contarinijem, a celo tudi z Mussolinijem samim. Ninčič in Contarinij naj bi se sestala v Benetkah, a sestanek z Mussolinijem naj bi se vršil v Milanu. Dances se vse vesti o teh dveh sestankih najodločneje dementirajo, ali s pristavkom, da se sestanka ne bosta vršila, ker mora gospod Ninčič vsled vladne krize nemudoma odpotovati v Beograd.

Italijanski tisk je sedaj dementirane vesti o sestanku med predstavljilci italijanske in jugoslovanske zunanje politike pospremil z značilnimi komentarji, ki dajejo precej jasno sliko o bodočih odnošajih med obema državama, sliko namreč, kakor si jo predstavlja in brez dvoma tudi želi italijanska javnost. Najjasnejši je bil v tem pogledu »Il Giornale d'Italia«, ki se že od Sonninovih časov sem smatra za list, ki je navadno najbolje poučen o stvarih zunanje politike.

»Il Giornale d'Italia« pravi, da tiči povod beneškega sestanka v dejstvu, da hoče laška vlada določiti jadranski položaj z obnovljenim programom in naslednjimi načeli:

1. pogodbe in dogovori, ki so jih sklenile prejšnje vlade, se lojalno izvrše, to se pravi, da se bo vlada držala zvesto rapalske pogodbe in svetomargaritskega dogovora ter da bo olahkotila takojšnjo njuno izvršitev;

2. z ozirom na novi položaj na Balkanu in zahteve Jugoslavije po svobodnejšem izražanju svoje politike napram Grški in Turški, bi se laška vlada pogajala v zmislu, da bi Italija podpirala te jugoslovenske zahteve, v kolikor so logične in pametne, seveda proti kompenzacijam različne naravi, nanašajočim se predvsem na znani teritorialni položaj v Jadranu in na trgovinske odnošaje;

3. laška vlada bi ob tej ugodni priliki, ko Jugoslavija potrebuje Italije, zahtevala od Jugoslavije večjih jamstev in bistvenih izjemnih obvez, ki bi jo zavezovali.

za položaja, v katerem se nahajata zlasti po sklenitvi pogodb obeh vseskozi italijanski mesti Reda in Zader.

List dostavlja, da bi bila tudi glavna naloga senatorja Contarinija na sestanku z dr. Ninčičem v Benetkah, da doseže končno rešitev jadranskega vprašanja in sicer ne v imperijalističnem, a tudi ne v popuščevalnem zmislu, pač pa tako, da bi bil ogroženemu italijanstvu zajamčen življenjski obstanek, laški ekspanziji pa svoboden pot.

Posebej opozarja list na to, da »Jugoslavija grozi s pohodom na Solun« in da bi si ga v slučaju razsula Grške najbrž tudi vzela, kar bi popolnoma razdrlo ravnotežje na Balkanu in v Jadranu. V tem slučaju bi Italija nikakor ne mogla pristati na povečanje Jugoslavije potom privojitve Soluna brez primernih kompenzacij, ki so pa mogoče zanj le v Jadranu.

»Il Giornale d'Italia« je mnenja, da je mogoče Ninčičev povratek v Beograd v zvezi s temi vprašanji — članek je bil spisan pred izbruhom krize v Beogradu — in povdarja, da se mora Mussolini ravno tu kar najstrožje držati svojega načela »nič za nič«, češ, če je veljalo že za Avstro-ogrsko, da bi morala v zmislu trozvezne pogodbe dati Italiji kompenzacije v Jadranu, ako bi se ona sama polastila Soluna, velja to še tem bolj za Jugoslavijo. Italija bi v tem slučaju prišla s svojimi zahtevami glede Reke in Dalmacije. List zaključuje, da je vsekakor dobro, da ima Italija dosežaj s tretjo dalmatinsko in reško cono še vedno v rokah nekako zastavo za vsak slučaj.

Kakor rečeno je »Il Giornale d'Italia« list, ki je navadno zelo dobro poučen o vsestranskih razmerah na Consultu in je torej več kot verjetno, da zgoraj navedena načela niso le njegova, temveč tudi vladna. Izrečena pa so s tako hvale vredno jasnostjo, da jim ni treba nikakršnega komentarja. Zaradi krize v Beogradu sta sicer oba napovedana sestanka splavala po vodi, ali da se je g. Ninčič tudi sestel s senatorjem Contarinijem ali celo samim Mussolinijem, bi vendar v stvari sami ne bilo moglo priti do nikakršne izjemne zlasti pa ne do take, ki bi se naslanjala na zgornja načela, kajti da bi se še kedaj našel jugoslovenski minister, ki bi vsem dosedanjim jugoslovanskim izgubam v Jadranu hotel dodajati še nove, je pač izključeno.

A. Ekar.

Politične beležke

Poslanec Reiser nima mandata od vseh ljubljanskih meščanov, marveč le od onih ljubljanskih meščanov, ki tvorijo demokratsko stranko. Občinske volitve, ki so bile nekaj plebiscit za JDS, so pokazale, da ima vodstvo stranke za seboj dvotretjinsko večino. dr. Ravniharju pa ni uspelo navleči sleparijam in nečutenemu beganju demokratskih volilcev, dobiti niti tretjino demokratskih glasov. Poslanec Reiser je dobil s tem zaupnico, dr. Ravniharja pa je zadela obsodba. To naj ima pred očmi »Jugoslavija«, ki piše, da bi bila moralna dolžnost prof. Reiserja, da odloži sedaj radi volitev mandat. Če bi bilo kaj politične morale pri Zajednici, bi moral dr. Ravnihar, katerega je doletela za njegovo nemoralno politiko naravnost plebiscitarna obsodba, izjaviti konsekvence ter izginiti z javne pozornice. Ako bi bilo tako pravilno, kakor piše »Jugoslavija«, potem bi moral svoj mandat odložiti tudi g. Deržič, odnosno Brandner, kajti tudi NSS je ostala v manjšini, in sicer v mnogo večji nego JDS. V ostalem je število glasov, ki ga je dobila pri občinskih volitvah JDS, še vedno za celo tretjino večje, nego število glasov, s katerimi je gospod Deržič pri volitvah za konstituanto dobil svoj ljubljanski mandat.

Koliko klerikalcev je v Ljubljani? »Domoljub« piše, da so se morali klerikalci v Ljubljani združiti s komunisti, ker bi SLS sicer dobila le tri mandate. Res iskreno priznanje, ki pove, da klerikalci v Ljubljani niti 1000 pristašev nimajo in da so od vseh strank najmanjša. »Domoljub« tolaži kmete, ki se razburjajo radi klerikalno-komunistične zveze, tako — le: »Jasno je, da je taka zveza mogoča samo v občinskem svetu, kjer se odločuje samo v gospodarskih in socialnih potrebah, nemogoča za katoličane pa je zveza s komunisti pri volitvah v drž. zbor, kjer se razpravlja tudi o verskih in kulturnih vprašanjih.« In vendar je bil tudi pri ljubljanskih volitvah glavni »slager« baš izrazito politična parola »avtonomije«.

Varanje javnosti. »Jugoslavija« se hvali, da je NSS odklonila vabilo JDS za skupen nastop pri občinskih volitvah. To je točno, ni pa res, da so bili za NSS za to odločitev merodajni »načelni vzroki«, ker je NSS stala na stališču zagrebške resolucije. NSS je tekmo svojega obstoja dokazala, da so zanj začela samo na papirju in da je načela pripravljena iz oportunitizma vsak hip zatajiti. V Ptujju je NSS z izvolitvijo Losinčaja za župana zatajila temeljno svojo nacionalno načelo, ki ji je edino dajalo nekaj moralne pravice do eksistence poleg drugih socialističnih strank v Jugoslaviji. Razume se, da ostaja pri tem še vedno odprto vprašanje, če je v naši državi potrebno delati razliko med socializmi in narodnimi socializmi. Vsekako je to bilo potrebno v Avstriji in bržčas je to tudi še uместno na Češkem. NSS je brez vsakih škripul zatajila svoj napredni program, ko se je zvezala lanske leto

v občinskem svetu s klerikalci, pri sedanjih volitvah pa je NSS resignirala na tretji svoj temeljni princip, to je socialistični princip, ki ga je »Jugoslavija« še pred enim dobrim mesecem posebno poudarjala kot nasprotje k zgolj socialnemu principu, katerega da NSS več ne zastopa. Sedaj pa pride NSS in trdi, da so zanj bile zagrebške resolucije »načela«, ki so absolutno izključevala skupen nastop NSS in JDS pri volitvah. Gospodje menda res ne znajo ločiti načel od taktičnih vprašanj; kajti sicer bi ne mogli zagrebške resolucije razglasiti za načela in bi ne mogli načel zametavati na korist taktike. Sklicevanje NSS na načela je torej lažarstvo. Nekega drugega je res. NSSarji so se dali od dr. Ravniharja prepričati, da jim bo pripeljal v Zajednico nad 2000 demokratov. Njim in »Narodovcem« so se zdele občinske volitve zadnji ugodni trenotek, da uničijo JDS ter ž njo one nadej javne delavce v njej, ki so se dosedaj izkazali po prevratu kot edini neumorni in dobri politični pozitivni delavci med Slovenci. Za to je bila merodajna predvsem grda osebna zavist in lakomnost po večji politični moči, vse drugo je bila postranska stvar. Dokaz so sredstva, s katerimi se je borila Zajednica, dokaz tudi dejstvo, da se je Zajednica borila le proti demokratski stranki. Volitve so pokazale, da je JDS v Ljubljani še vedno najmočnejša stranka ter edina volilna skupina, ki stoji na enotnem in nepremakljivem programu. Vse drugo je političen ričet, taktičen konglomerat, ki traja od danes do jutri.

Hrvatski demokrati in Davidovič. Dosedanjemu predsedniku demokratske stranke gosp. Davidovič se najbolj zamerili njegove razgovore z blokaški hrvatski demokrati, ker so ti razgovori najbolj ogrozili ravno pozicijo hrvatskih demokratov, ki morajo voditi v deželi težko borbo s protinarodnimi in protidržavnimi elementi in v kateri borbi bi jih morala vsa demokratska stranka z vsemi svojimi silami podpirati. Zagrebška »Riječ« priobčuje o tem izrperen uvodnik, v katerem pravi med drugim, da bi na razmere, v katerih se vodi politična borba na Hrvatskem, moral gledati predsednik demokratske stranke z višine nalog demokratske stranke, ne pa voditi razgovore z nasprotniki demokratske stranke in države, brez ozira na demokratsko politično organizacijo v deželi. Vsako pogajanje z blokaši je odvračalo, dokler ne pridejo v parlament, ki je edini forum za narodne poslance. Dokler zastopniki Hrvatskega bloka ne storijo tega edinega pametnega in korektnega koraka, ne preostane demokratom nič drugega kot samo vztrajna propaganda demokratske misli. Dalje pravi »Riječ«: »Ako pride čas za »novo orientacijo« v taktiki, je to mogoče šele po volitvah, ko pridejo stranke bivšega bloka toliko k pameti, da zapodijo svoje poslance v parlament, na edini teren, na katerem se more voditi v parlamentarni državi zdrava in uspešna borba in delati zdravi kompromisi.«

Centralist proti centralizmu. Ne verjetno je, kaj lahko pri nas piše političen dnevnik. Vdorašnja »Jugoslavija« polemizira z govorom ministra dr. Zorjave, ki ga je imel prejšnji teden pred uradništvom. Dr. Zorjav je uradništvu brez demagogije pojasnil, v kakih težavah se nahaja uradniško vprašanje v naši agrarni državi. Tudi g. Deržič in Brandner vesta, da ima na žalost srbska radikalna stranka, kako malo smisla za uradniško zadevo, da so zemljoradniki uradništvu neavklonjeni, da slovenski klerikalci še vedno sovražno uradnika, ki je po svoji ogromni večini napreden, da nimajo niti demokrati neposrednega političnega interesa zavzemati se za uradništvo na Hrvatskem, ker je to radičevsko in frankovsko. V tem položaju so bili glavni voditelji borbe za uradništvo slovenski demokrati, ki so znali angažirati demokratski klub in ki so pri vseh dosedanjih regulacijah plač in draginskih doklad izralli najodločnejšo ulogo. Edino njim, zlasti posl. Reiserju, gre zahvala, da se je spravila službena pragmatika pred skupščino. Uradništvo meni, da je službena pragmatika zanj stranskega pomena, ker imamo pri nas itak že službena pragmatika. Temu ni tako. Izenačenje vseh položajev in prejemkov in tudi druga določila, ki naj veljajo za vse uradnike v državi, so za nadaljni razvoj upravnih razmer v državi neobhodno potrebna. »Jugoslavija« pravi, da naj se reže srbskim uradnikom drug kruh kot hrvatskim in slovenskim! Lepo načelo! Uradništvo ga samo zametava. Naše uradniške organizacije so soglasno in pri vsaki priliki zahtevale izenačenje. Kaj se pravi prepustiti uradništvu lokalnim faktorjem, najboljšje znajo naši učitelji, ki so uživali desetletja dobrote kranjske deželne avtonomije. Res škoda besed za polemiko z listom, ki trdi, da mu je v mislih blagor države, pa hoče v uradništvu zanesti še večji kaos kot je že danes. Kakor da bi neodnočnost države ne bila tudi odvisna n. pr. od precvita in napredka Make-donije! Za take politične analfabete kakor se zbira okoli »Jugoslavije«, bi moral dr. Zorjav napisati k svojem govoru še obširen komentar. Interese uradnikov, ki še verujejo »Jugoslaviji«, bi morala vzeti v roke gg. Deržič in Brandner. Potem bi bilo že huše kot

se pri železničarjih, ki so bili nekaj monopol za narodno-socialne poslance in kjer vidimo, da uslužbenstvo v trumah beži proč od NSS in se zateka h komunistom. Na koncu konca bi se omenjali, da ni uradniško vprašanje edino, čegar reševanje je merodajno za centralistično ali avtonomistično etališče katerega politika.

Konferenca min'stra Ninčiča s Zanello. Minister vnanjih zadev dr. Ninčič je v terek zvečer, ko se je iz Lausanna vračal v Beograd, na zagrebškem kolodvoru do odhoda beogradskega vlaka konferiral z gosp. Zanello, bivšim predsednikom reške republike.

Razmejitve z Rumunijo. V sredo popoldne je ministrski predsednik Pašić sprejel generala Milojevića, našega delegata za razmejitve z Rumunijo, ki mu je poročal o sestanku v Beli Crkvi v ponedeljek, na katerem ni prišlo do sporazuma z rumunskimi delegati. Vsled tega je potrebna arbitraž.

Po svetu

Bodoča prestolica Turčije v Mali Aziji? Kakor javlja pariški dnevnik »Matin«, bodo zavezniški predlagali, naj se kot glavno mesto Turčije določi kako mesto v Mali Aziji, češ da Carigrad vsled svoje obsejne zemljepisne lege ni popolnoma varno.

Prince Andrej, brat izgnanega srbskega kralja Konstantina, je po svojem izgonu iz Grčije prispel v Rim, kjer se bo menda stalno nastanil.

Lakota v Nemčiji. V četrtek se je vršila v Berlinu vsakoletna konferenca pruskih zdravstvenih oblasti. Iz referatov izhaja, da je povzročil katastrofalni porast draginje med ubožnejšimi sloji pravo lakoto, ki je ponekod celo strahovila, da je znanih že večje število smrtnih primerov, nastalih vsled lakote.

Angleška kreditna garancija za Avstrijo. Angleška spodnja zbornica je 6. t. m. soglasno sprejela v drugem čitlju zakonski načrt, ki dovoljuje vladni razne kredite in obsega obenem pooblastilo vladi, da prevzame na Anglijo odpadajoči del garancije za mednarodno posojilo, ki ga dobi Avstrija v smislu znanih sklepov zadnjega zasedanja Zveze narodov.

Komunistična demonstracija proti angleškemu kralju. Ko se je po stari angleški tradiciji peljal kralj Jurij v lordsko zbornico, da sankcionira irsko ustavo, je prišlo na ulicah do incidenta, kar kršnega še ne beleži novejša angleška zgodovina. Med množicami, ki so čakale na paradno povorko s kraljem, so se zbrale tudi večje skupine komunistov. Ti so začeli, ko se je približeval kralj s spremstvom, prepevati revolucionarne pesmi in se niso hoteli odkriti, kakor so storili vsi drugi. Prišlo je seveda do preprirov, ki jih je naposled policija s kratkim procesom rešila tako, da je pometala komunistom — klobuke z glav.

Fuzija dveh nemškoakacionalnih strank. Kakor poročajo avstrijski listi, so se vršila zadnje tedne pogajanja med velenemsko stranko in nemško kmečko stranko (Bauernbund) o strnjenju obeh strank. Pogajanja so končala z ugodnim rezultatom in obe stranki bosta nastopili odslej do popolnega ujedinjenja pod enotnim vodstvom.

Avstrijski budžetni provizorij. Avstrijska vlada je predložila parlamentu budžetni provizorij za prve štiri mesece prihodnjega leta. Provizorij predvideva 200 milijonov zlatih kron izdatkov.

Prosveta

Ljubljanska drama.

Sobota, 9.: »R. U. R.« Delavska predstava. Izv.

Nedelja, 10.: Ob 3. popoldne: »Krojaček-lunaček«. Mladinska predstava. Izv. Ob pol 8. uri zvečer »Idiot«. Izv.

Ponedeljek, 11.: »Kralj na Betanovci«. V spomin Cankarjeve smrti. Izv.

Ljubljanska opera.

Sobota, 9.: »Tajnost«. B.

Nedelja, 10.: »Gorenjski slavček«. Izv.

Ponedeljek, 11.: Zaprto.

Mariborsko gledališče v Ljubljani.

Nedelja, 10., ob 15. in 18.: Doktor Faust.

Mariborsko gledališče.

Sobota, 9.: »Jalnuševčani«. A.

Nedelja, 10. ob 15.: »Namišljeni bolnik«.

Izven in kuponi. — Ob 20.: »Nečak«.

Izven in kuponi.

Mariborsko gledališče v Ljubljani. Mestni dom, priredi v nedeljo dne 10. decembra dve predstavi in sicer prvo ob 15., drugo pa ob 18. uri. Igral se bo predzadnjič v tej sezoni »Doktor Faust«, igrokaz s predigro in 5. dejanji. Občinstvo se posebno opozarja na to veleznanimivo, tudi v literarnem pogledu znamenito igr. Predprodaja vstopnic k obema predstavama se vrši v Mestnem domu v nedeljo dopoldne od 10. do 12. ure.

Mariborsko gledališče. V četrtek zvečer je bila premiera »Jalnuševčani«, tridejanke, ki jo je spislja Zagorka. Tendence orisati na sklenjeni družbi splošno človeško slabost, častihlepnost, laž, nadutost, solzavo oduševljenost, je posneta iz Revizorja in po njem je kopirano tudi dejanje. Igra je lahka, odlikuje jo zdrav humor, zlasti ker mu pomaga kajkavščina. Igrali so dobro. Gosp. Rasberger bi bil bombe, ki mu jih nudi vloga, lahko bolj izrazil. Povsem dober je bil g. Tepavec tudi v režiji. Zenski vlogi so bile dobro zasedene. Ga.

Bukarekova je bila »rest puncia«. Veselost je vzbujala zlasti prekratkokrila gospodin Kogojeva. Igra de prav dobro nam vsem, ki hočemo vsi le volilnih vlog, pa smo le vsi glede ozira požrtvovalnosti in idealizma tam, kjer reče vrag: »Lahko noč!« Tudi to igrro so podali izvirno v hrvaščini, čemur se je mariborsko občinstvo že čisto privadilo. — Dr. S.

Zikov koncert v Mariboru. V četrtek je priredil Zikov kvartet v Mariboru že drugi koncert v tej sezoni. Tudi to pot je bila manjša Götzeva dvorana polna. Le v prvih vrstah je bilo precej sedežev praznih — tudi značilno. Zikoveci so izvajali Borodinov kvartet D-dur, Schubertove variacije o temi: »Smrt in deklacija« ter Smetanov kvartet E-moll: »Iz mojega življenja«. Sicer težko dostopni Borodinov je napravil na poslušalce globok vtis, kar dokazuje, da je bil izvajen z velikim umevanjem in preciznostjo. Schubertova variacija pa je izgubila na svojem učinku, ker je sledila ravno mogočnemu vtisu Borodina. Razlika med klasičnim Schubertom in revolucionarnim Borodinom je pač tolika, da ga je slednji čisto zasenčil. Izvajanje samo pa je bilo v vseh točkah tako mojstrsko, kot smo ga vajeni le pri Zikovcih. In tako je tudi navdušenje občinstva od točke do točke raslo in doseglo višek pri Smetani, ki ostane vedno mlad in svež. Težko si je predstavljati boljših interpretov novih del kot so baš Zikoveci, ki znajo s svojim globokim umetniškim občutenjem in priznano tehniko izvajati te skladbe in jih prenesti v dušo poslušalca. Tako so pri kvartetu »Iz mojega življenja« izvenili zadnji pizzicatoakordi ob grobni tišini občinstva, ki se je moglo šele čez nekaj časa vzdrimati ter se z burnim aplavzom zahvaliti umetnikom za prekrasni večer. Zato so v priznanje umevanja njihove umetnosti dodali variacijo, globoko čustvenoroko narodno »Ej, uh nem«, ki je kot lahki dih sanjavo zaduhtela v slovo. Skromen šopek svežih rož je bilo pač značilno darilo hvaležnega občinstva velikim umetnikom. — S.

40letnica dveh srbskih igralcev. V Beogradu so slavili 40letnico umetniškega delovanja dramskih prvakov Ilije Stanojevića, Milorada Gavrilovića in Save Todorovića. Kdor je te igralce videl v Beogradu na odru, je moral priznati, da so resnično veliki umetniki. Ako bi ne b'li Srbi, bi jih slavil ves svet. Tako pa jih pozna le del Jugoslavije. Uprava zagreb. kazališta je poslala v Beograd dramatičnega prof. Ivakića in oper. ravnatelja P. Konjovića, da izročita jubilejem spomenice uprave in podpisano po gledal. članih. Obenem je visela na gledal. poslopju v Zagrebu trobojica.

Sokolstvo

Sokol v Mengšu vprizori jutri v nedeljo, ob štirih popoldne Finžgarjevo dramo: »Razvaline življenja«. K obilni udeležbi vabi — odbo.

Sokolstvu saveznemu starosti dr. Ravniharju. Prejeli smo: Ljubljanske občinske volitve so minule, na žalost z rezultatom, s kakršnim kot Sokoli ne moremo biti zadovoljni. Čegava je za sluga na takšem rezultatu, o tem si je pač vsakdo na jasnem. Nisem med onimi, ki bi dopuščali, da Sokolstvo služi katerikoli politični stranki. Zato sem pred volitvami molčal, kajti če bi bil tedaj napisal tak poziv, bi to pomenilo toliko, kakor zahtevati kapitulacijo pred demokracijo. Sedaj, ko so volitve za nami, izpregovorim: Bolelo me je, ko sem bral dan za dnem očitke, ki so padali na starostu one organizacije, v kateri sem z vsem srcem in vso dušo. Želim, da se radi dobre sokolske stvari zakrijejo očitki s plaščem poabljivosti in da se nikoli več ne ponovijo. Ali logičen predpogoj za to je, da savezni starosta izgine iz politike, dokler razvema mesto staroste. (Sploh je neumestno, če se Sokol politično eksponira, in žalostno, če mora mlajši sokolski delavec starejšega tega spominjati.) Če pa namerava br. savezni starosta v politiki vztrajati na mestu, ki ga zavzema, za ta slučaj se ne pomišljaj pozvati ga javno naj kot savezni starosta odstopi. — Če se br. Ravnihar zanima za moje ime, pooblaščaj uradništvo »Jutra«, da mu ga da na razpolago. — Podstarosta nekoga sokolskega društva.

Sokolstvo

Sokol v Mengšu vprizori jutri v nedeljo, ob štirih popoldne Finžgarjevo dramo: »Razvaline življenja«. K obilni udeležbi vabi — odbo.

Sokolstvu saveznemu starosti dr. Ravniharju. Prejeli smo: Ljubljanske občinske volitve so minule, na žalost z rezultatom, s kakršnim kot Sokoli ne moremo biti zadovoljni. Čegava je za sluga na takšem rezultatu, o tem si je pač vsakdo na jasnem. Nisem med onimi, ki bi dopuščali, da Sokolstvo služi katerikoli politični stranki. Zato sem pred volitvami molčal, kajti če bi bil tedaj napisal tak poziv, bi to pomenilo toliko, kakor zahtevati kapitulacijo pred demokracijo. Sedaj, ko so volitve za nami, izpregovorim: Bolelo me je, ko sem bral dan za dnem očitke, ki so padali na starostu one organizacije, v kateri sem z vsem srcem in vso dušo. Želim, da se radi dobre sokolske stvari zakrijejo očitki s plaščem poabljivosti in da se nikoli več ne ponovijo. Ali logičen predpogoj za to je, da savezni starosta izgine iz politike, dokler razvema mesto staroste. (Sploh je neumestno, če se Sokol politično eksponira, in žalostno, če mora mlajši sokolski delavec starejšega tega spominjati.) Če pa namerava br. savezni starosta v politiki vztrajati na mestu, ki ga zavzema, za ta slučaj se ne pomišljaj pozvati ga javno naj kot savezni starosta odstopi. — Če se br. Ravnihar zanima za moje ime, pooblaščaj uradništvo »Jutra«, da mu ga da na razpolago. — Podstarosta nekoga sokolskega društva.

Sport

»Primorje« polje v Prago? Kakor nam poročajo, stoji ljubljansko »Primorje« v ugodno potekajočih pogajanjih za ekskurzijo v Prago, kjer namerava igrati par nogometnih tekem.

Smučarski propagandni izlet. JZSS namerava prirediti v letošnji zimski sezoni 2 velika propagandna smučarska izleta v družbi z brati Hrvati i. t.: o Božiču izlet po Pohorskem grebenu mimo Ruške koče 1249 m, a v januarju 1923 izlet v »domovino slovenskega smučarstva« na Bloke ter čez Slivnico v Cerkljico. Podrobnejši načrti izletov bodo sledili. Interesenti naj se blagovoliijo čimprej prijaviti na Jugosloven. zimsko-sportni savez, Ljubljana. Narodni dom, Sportna soba.

Praga: Dunaj. Reprezentanca Prage, ki igra, kakor smo že včeraj poročali, jutri v nedeljo v Pragi proti reprezentanci Dunaja, je sestavljena nastopno: Čana (Slavija); Seiffert (Slavija); Hojer (Sparta); Loos (Slavija); Kada (Sparta); Plodr (Slavija); Sedlaček, Stapl (Slavija); Pilat (Sparta); Lastovicka (Slavija); Jelinek (Viktoria-Zizkov).

* Šolski prazniki. Ministrstvo prosvete je izdalo pravilnik o šolskih praznikih na naših osnovnih, srednjih in strokovnih šolah. Glasom tega pravilnika se obhajajo v naših šolah naslednji državni prazniki: 1. december kot dan ujedinitve, 17. december kot kraljev rojstni dan, praznik sv. Cirila in Metoda ter Vidov dan (23. junij).

* Višji šolski svet ima v četrtletju, dne 14. t. m. zborni sejo v knjižnici dvorane palače pokrajinske uprave. Na dnevnem redu so: poročilo predsednika, poročilo o meščanskih šolah, oddaja ravnateljske službe na real. gimnaziji v Kočevju, oddaja stalnih učiteljskih služb v Šmarju, Svibnem, Krškem, St. Rupertu, Kostanjevici, Sv. Križu pri Kostanjevici, Zagorju ob Savi ter pri Dev. Mariji v Polju; nadalje stalna oddaja služb nadučitelja in učiteljice v Novi cerkvi, nadučitelja v Strančah in v Špitalcu, učiteljice v Špitalcu in učiteljice ženskih ročnih del pri Sv. Tomažu in na Runču; obravnavalo se bo 21 slučajev disciplinarne preiskave, ekspanje o prizivih občine Spodnja Slivnica in občine Predvor ter o 16 vprašanjih.

* Vseslovenski dijaški kongres v Pragi. Udruženje beograjskih akademikov »Pobratimstvo« je za vseslovenski dijaški kongres v Pragi, ki se vrši od 16. do 21. decembra, izvolilo svoje delegate. Delegati so proučili dnevni red kongresa ter sklenili, da bodo kot pogoj za udeležbo bolgarskih dijakov na kongresu zahtevali, da se izrečejo proti izjavi bolgarskih političnih voditeljev v dobi svetovne vojne, ki so trdili, da Bolgari niso Slovani, marveč Tatarji.

* Za dom udruženja gledaliških igralcev. Povodom proslave 40letnice beograjskih gledaliških igralcev Nije Stanojevića, Milorada Gavrilovića in Save Teodorovića je pokojniški zavod gledaliških igralcev v Zagrebu dodelal znesek 100.000 kron za gradnjo doma Udruženja gledaliških igralcev SHS v Beogradu.

* Lovska sreča. Iz Brezice nam poročajo: Včeraj, 8. decembra se je vršil na cerkvenem polju velik lov, katerega se je udeležilo gostje iz Maribora in Celja. Okrog štiridesetimi lovci je padlo 280 zajcev v plen. Vsak zajec, ki je bil zadet — je padel. To ni kar tako po sebi umljivo, temveč v tem tili bistvo lovske sreče, ki je tokrat bila v resnici širokogrudno naklonjena. K včerajšnjemu uspehu čestitamo vsi Breščani, za jutrišnji lov pa želimo znakovno izdaten uspeh.

* Napredna nacionalna fronta v Mariboru. Kakor poroča »Tabor«, so občinske volitve v Ljubljani vzbudile med mariborskim narodnim prebivalstvom veliko zanimanje za tamošnjo lokalno politično vprašanje. Z vseh strani se poudarja nujna potreba, da se strnejo napredne in narodne vrste v Mariboru v enotno fronto, zlasti še z ozirom na dejstvo, da se vrše med Nemci in klerikalci že dogovori za nemško - klerikalni blok pri eventualnih občinskih volitvah. Tak blok bi za poznavele klerikalne brezdomovinske politike ne bil nič čudnega. V vrstah naprednega meščanstva se uvideva potreba kooperacije. V to svrhu pa je seveda nujno potrebno poglavitnega in organizatornega dela. Demokratska stranka je v polni zavesti položaja pričela obsežno akcijo za utrditev nacionalne misli. Politična in gospodarska društva, ki se organizirajo za mariborsko mesto, bodo k temu prvi korak. Ta društva naj bodo zatočišča in ognjišča našega gospodarskega in kulturnega dela. Vsaj, ki žele sodelovati, naj se javijo v tajništvo demokratske stranke v Mariboru.

* Häusler o Radićevih »senzacijah«. Pomočnik poslednjega »senzacija« slovesenja je poslanec Häusler v razgovoru s sodnikom »Preporoda« iznesel o svojem obisknem poličnem šefu sledečo prav odkritosrčno sodbo: »Kdor z Radićem pregovarja, se načenja na trlo drevo. Radić ni političen človek, temveč naveden prevarant, nekako tak, kakor naš hrvaški Petrica Kerempuh, samo s to razliko, da je Petrica bil čestitejši kot Štipica, ker nad narodom ni počenjal zločinov. Radića še ne bo v Beograd. V tem slučaju bi moral obračunati tudi s francoski v lastni stranki, kjer jih je mnogo v prvih vrstah. Kaj takega on ne ukrene, iz strahu, da udarec ne pade na njega samega. V ostalem pa Hrvatkega bloka ni več. Razbil ga je Radić s svojim govorom na seji glavnega odbora svoje stranke dne 26. novembra. Francoski že pišejo o »bivšem« bloku. Za njimi pridejo na vrsto zajedničarji; saj se Radić boji inteligence. Kakor vrag monarhice. Bloka ni več in to dejstvo lahko le koristi sporazumu med Srbi in Hrvati. Nisem toliko pretenciozen, da bi s pozitivnostjo tretiral božje dogodke. Ako pa trdim, da Radića ne bo v Beograd, hočem reči, da »senzacije« niso izključene. A iznenađenja se lahko dogodijo samo s popolnim razpadom seljačke stranke, ki se držijo skupaj, dokler se Radić sam ne zamota v svojo karlatansko vračo, da ne bo več mogel iz nje brez pomoči umajenih gledalcev ...»

* Razmejitev z Madžarsko. Prihodnji teden se zopet sestane delegacija za razmejitev z Madžarsko, da nadaljuje svoje delovanje v smislu konference

veleposlanikov, ki je odredila, da se ima v Prekmurju potegniti meja po določbi trianonske pogodbe. Med Jugoslovanci in Madžarsko je dosežen sporazum, da se rok za izselitev optantov podaljša za 2 leti, namreč do 26. januarja 1925. Glede državljskih pravic optantov še ni prišlo do sporazuma.

* Narodni lista, ki ga je izdajala mariborska organizacija JDS kot poljuden tednik, se je združil z dnevnikom »Tabor« ter bo zanj izhajal kot četrtkovno izdaja tega lista.

* Stoletnica Pasteurjevega rojstva. Ministrstvo prosvete je odredilo, naj se dne 20. januarja kot na dan proslave stoletnice slavnega francoskega učenjaka vrše v vseh šolah naše kraljevine predavanja o Pasteurju in njegovem delovanju.

* Majorski izpit. Na predlog predsednika stalne izpitne komisije za majorski čin je vojni minister odredil, da v zimski periodi lahko polagajo tudi praktični izpit vsi oni kandidati, ki imajo pravico do napredovanja v poletni periodu.

* Zanimivo predavanje na Pomorski ljudski univerzi. Znanji pomorski publicist Rudolf Crnić, poročnik trgovske mornarice, bo prihodnji ponedeljek v mariborski ljudski univerzi predaval o temi »Jugoslovani kot kulturni faktor v krogu pomorskih narodov«. Predavatelj bo opisal vse važne faze, skozi katere je hodil naš narod, dokler ni dosegel današnje popolne emancipacije na morju, ki ga vodi v stik z drugimi kulturnimi pomorskimi narodi.

* Smrtna kosa. V Ljubljani je umrla ga, Jerica Palovec, vdova Anderwald, roj. Meden v visoki starosti 86 let. Blag ji spomin!

* Himen. Kapitan Josip R. Cibej v Gospiču se je poročil z gđ. Rozo Rayerjevo iz Maribora.

* Nov prireditev Cistercijancev. Kakor poročajo iz Stične na Dolenjskem, je P. dr. Avgustin Kostelec imenovan za priorja-regenta z opatske oblasti tamonjskega cistercijskega samostana.

* Milošine iz državne blagajne. Na predlog ministra za socialno politiko je Njeg. Veličanstvo kralj Aleksander ukazal, da dobe, počenši od 1. avgusta 1922 za dobo treh let milošino iz državne blagajne: Ana Pevnik, vdova oroziškega postajavodje iz Šoštana, po 1080 dinarjev na leto; Fran Kaderšak, vrtnar državnega zdravilišča v Rogaski Slatini, po 600 Din; Marija Mayer, vdova vodje zemljiške knjige v Škofji Loki, po 600 Din; Ida Ekel, sirota vladnega svetnika v Novem mestu po 600 Din; Marija Levinger, vdova davkarja v St. Petru pri Novem mestu po 480 Din; Matilda Bohine, sirota sodnega kancelista v Mokronogu, po 480 Din; Marija Kalan, vdova učitelja v Mavčičah, po 720 Din; Erna Friedrich, sirota vladnega svetnika v Ljubljani, po 600 Din; Hildegarda Schmidt, sirota okrajnega tajnika v Ljubljani, po 600 Din; Kornelija Czorny, sirota algeometra v Ljubljani, po 840 Din; Albina Plieker, sirota carskega oficijala v Ljubljani, po 600 Din in Ana Stemberger, vdova pisarniškega pomočnika v Ljubljani, po 600 Din.

* Čebelarstva podružnica za Celje in okolice, priredila v nedeljo, dne 10. t. m. ob 3. uri popoldne v gostilni pri mestu na Bregu svoj občni zbor. Istočasno predava g. Kosi o najboljši čebelnj pasmi.

* Težava jih čakajo! Od volitev v ljubljanski občinski svet še ni poteklo celih osem dni in »zmagovalci« že tarnajo, da jih čakajo velike težave pri izvrševanju njihovega komunalnega programa. Pred volitvami teh težav niso poznali, temveč so prav lahko mislile obljubljali vse, kar si volilci želijo, demagogija je evetela prav bujno, četudi je tudi voditeljem »zveze delovnega ljudstva« bilo dobro znano, da obljuba dolga dela. Sedaj »Zarja« že tarnajo tako-le: »Zavedamo se prav dobro, da ni prijetno prevzemati veliko obdobja, ki nima denarja, ki nima mnogo lastnega imetja, na drugi strani pa zija iz vseh kotov mesta nujna potreba po ustanovitvi teh in onih naprav, ki bodo poizle milijone, preden bodo znatno poposlele blagostanje občine v socialnem pogledu«. Da, da, ko bi imela občina veliko denarja, pa malo potreb, potem bi »zmagovalci« lahko gospodarili in dobro bi se jim godilo, tako jih bodo pa volilci izpraševali, kaj je s lepim komunalnim programom, s katerim so šli v volilni boj? Kakšen bo stvarni odgovor na ta vprašanja, si lahko predstavljamo.

* Miklavžev večer v invalidskem zavodu. Miklavžev večer se je spomnil sv. Miklavž in nas obiskal ob priliki svojega pohoda na zemljo. Z ozirom na skromne razmere, je bil njegov nastop prav poseben. Sestre strežnice so nam oskrbele tudi prireditev dveh komičnih prizorov, pri katerih sta bila prav dobra in vzbujala mnogo smeha zlasti gospod pular in bolnik z golšo; tudi gospa »Potokarjeva« in služkinja Spelka sta »upajali«. V odmorih so veliko pripomogle k lepo uspelem večeru pevke s popevanjem lepim narodnim pesmi. Invalidi se zahvaljujejo sestram strežnicam, upraviteljstvu in vsem, ki so pripomogli, da se nam je nudilo vsaj malo razvedrila v tem monotonem življenju.

* D ljubljanskim Barja nam pišejo: Tu dobivamo vsak dan pošto razen nedelj. Poštni upravi smo zato silno hvaležni. Ker smo pa že razvaženi, nam ni prav nič po volji, da nam eden izmed obeh poštnih selov dostavlja pošto redno pozneje in sicer bo več ur, kakor družici.

* Iz Griž v Savinjski dolini nam poročajo: V Grižah so uprizorili učenci doma če sole dne 1. decembra, na praznik narodnega ujedinitja igrokaz »Ujedinitje«. Med igro so peli »Mlade junake« in »Bodi zdrava domovina«. ... pred nastopom pa deklarirali domorodni in druge pesmi; prireditve so zaključili z »Bože pravde«. Dvorana pri ga. Piki je bila natlačeno polna in marsikatero oko se je zarosilo, ko je gledalo naše malčke na otrok tako samozvestne in pogumne, tako navdušene in prežete ljubezni do naše domovine, do našega vladarja, do naših predrešnih bratov. Nabrlo se je ob tej priliki tudi 800 kron prostovoljnih prispevkov za šolske potrebe naše revni učencem. Našemu vrlu učitelju, ki je imelo z učenci precej truda, vse priznanje in najlepša hvala s prošnjo, da nas kmalu zopet enako razvedri.

* Iz Prekmurja. Iz Dolnje Lendave nam poročajo: Državna osnovna in državna meščanska šola sta priredili skupno v torek dne 5. decembra v dvorani hotela »Krona« Miklavžev večer v zvezi z deklaracijami in petjem. Vsa revna dekla slovenske in madžarske narodnosti je bila obdarovana z oblekami, čevlji, perilom in pecivom. Da se je moglo vse obdariti, gre velika zasluga predsedniku krajevne državne zaščite deice z g. sodnemu svetniku Muhi, ki je admiral domov in gospodine za to dobrodelno akcijo. Damam in gospodinjam ki so prevzele nabiranje darov in imele tako krasne uspehe, ter darovalcem, naj-srečnejša krahvala. Tudi učiteljskemu zboru obeh šol, za njih požrtvovalno delo priznanje. Da take in enake prireditve v obmejnih krajih blagodejno vplivajo na razvoj narodno državne čuta, ni treba posebej poudarjati. Moralni uspeh je bil dosežen v polni meri.

* Napad na ciganski tabor. Prošli teden so trije cigani, ki se so izdajali za orožnike, napadli hišo mesarja Pilata v Poljanah pri Pakracu. Mesar je na skrivnem poslal svojega sinka k sosedom s prošnjo, naj mu pridejo na pomoč. Začelo je streljanje s puškami, vendar se je ciganom posrečilo, da so odnesli pete. Kmalu nato pa so cigani napadli hišo nekega čevljarja na drugem koncu vasi, kjer je bila doma samo stara mati. Oplenili so hišo in potem begnili. Naslednjega dne se je cela vas posvetovala, kako bi zajela ciganske napadalce. Zvedelo bi, da se cigani nahajajo v gozdu »Carevhrast«. V selu je nastala velika razburjenost. Vsašani so sklenili, da na padejo ciganski tabor. Ob desetih, ko so cigani še spali, je nad 30 oboroženih vaščanov izvršilo napad. Zažgali so ciganski tabor. Nekega cigana so privezali k drevesu in mu odsekali desno roko. Vse ciganski tabor je pogorel do tal in zmagosno so se seljaki vrnili v svojo vas. Težko ranjene cigane je oblast dala prepeljati v bolnico. Preiskava pa je dognala, da oni trije napadalci niso bili cigani, nego znani razbojniki iz vasi. Cigani pa so bili po nedolžnem napadeni.

* Vlom v manufakturno trgovino. Prošli teden so doslej neznan storilec vložil v trgovino Alberta Sulcerja v Lotušu pri Braslovčah ter odnesel manufakturnega blaga v vrednosti približno 40 tisoč kron.

* Dvor pri Poreču. V sredo zvečer sta dva neznanca moža na cesti pri mestu napadla voz, na katerem sta se vračala s sejmca seljaka Mateja Vilaniča in Ante Radovan. Napadalec sta streljala iz revolverjev. Vilanič je bil zadet v srce ter je takoj umrl. Radovan pa je ostal nepoškodovan. Morilec sta zbežala v noč. Preiskava dosedaj še ni ničesar dognala.

* Nesreče v led snežnega viharja. Iz Dalmacije prihajajo poročila o veliki nesreči, katero je nedavno povzročil snežni vihar. Škoda znaša v zaloznišnem Zagorju nad pol milijona Din. Mnoge koze in ovce, ki so bile na pašah, so se porazgubile in zmrznile. Zmrznilo je tudi mnogo pastirjev in drugih oseb, ki jih je vihar zalotil na polju. V okolici sela Kijevo so našli šest zmrznjenih pastirjev, a pogrebajo jih še več, ki se niso vrnili. Iščejo jih v zametih. V vrliški okolici je poginilo okoli 2000 glav drobnice in nad 250 glav goveje živine. Sedaj je v Dalmaciji zopet jasno in toplo vreme.

* Nesreče. Hinko Kmetić, učenec ljudske šole v Trzinu si je pri tolovadbi v šoli zlomil roko. — Josip Dežman, delavec pri lesni industriji »Vintgar« v Gorjah pri Bledu, se je pri delu na cirkularni žagi razžgal v roko. — Franc Kokač, strelni možgal v Trbovljah je hotel razžgati naboj. Še predno se je mogel pravočasno ogniti, je naboj eksplodiral in ga težko ranil. Prepeljali so ga v bolnico. — Francetu Trček, kovaškemu vajencu iz Zirov, je pri delu padel železen jec na zlogov in mu je težko poškodoval. — Janez Nagode, dninar iz Podolnice pri Horjulu, je sekal v gozdu dreve. Ko je hotel drevo že toliko nasekano, da bi padlo, je hotel skočiti v stran, a v tem mu je spodrsnilo in je tako nesrečno padel na skalo, da si je prebil lobanjo. Prepeljali so ga v bolnico. Njegovo stanje je zelo opasno.

* Drobne vesti. Iz ljubljanskega državnega vzgajališča sta pobegnila gojenca 17letni France Buser iz Sv. Ožbalta pri Ponikvi in 15letni Mihael Galuf iz Jurklostra na Stajerskem. — Na zadnjem ljubljanskem sejmu je bila Janezu Grašiču iz Naklega ukradena denarnica, v kateri je imel nad 8000 kron denarja. — V župi spedijske družbe »Balkan« v Ljubljani je bil ukraden magnet angleškega sistema, vreden 15.000 kron.

GOSPODARSKA KRIZA V MADŽARSKU.

Gospodarsko stanje Madžarske je kritično, vendar ne brezupno, kar vidimo iz stanja madžarske krone, ki ni sledila stopinjam avstrijske krone in nemške marke. Finančna politika sedanje madžarske vlade brezdvomno izkazuje uspehe. Sedanjim finančnim ministrom Kallay, dolgoletni uradnik v finančnem ministru, ni samo dober finančni tehnik, temveč tudi poznavalec mednarodnih razmer. Neuspeh Hegedusove posledice, katerih učinek je treba zmanjšati. Hegedus je numeraval dvigljivi madžarsko valuto celo na 5.00 v Curihi, toda njegov načrt je bil pomanjkljiv in madžarska krona je padla. Neuspeh je vrzel tudi Hegedusa.

Kallay je izvedel hitro in energično svoj davčni načrt brez ozira na to, da so se veleposelniki brez bremenom zelo upirali. Uspešna borba proti valutnim spekulantom, osnivanje devizne centrale in točna izvedba vseh odredb glede prometa z valutami in devizami imajo za posledico, da se deviza Budimpešta v Curihi drži že dalje nego tri mesece na okoli 0.22.

Dosedanji uspehi so rodili v merodajnih krogih optimistične glase in zagotovili, da je stabilizacija tečaja madžarske krone vsaj do pomladi zagotovljena, za kar da so porok že izdatne zaloge madžarske devizne centrale v zapadnih valutah. Ta optimizem pa kljub vsemu še ni na mestu. Rešeno še ni vprašanje reparacij, katerih višina še ni znana. Na konferenci vladnih strank, ki se je nedavno vršila, je prišlo soglasno do izražanja, da Madžarska ne more plačevati nikakih reparacij, bodisi v tej ali oni obliki. Vlada zastopa baje isto stališče in je baje pripravljena, da v slučaju reparacijskih zahtev takoj odstopi.

Druga taka zadeva, ki precej zavira optimizem, so terjatve francoskih upnikov napram mestu Budimpešti. To so predvojni dolgov, ki znašajo 137 milijonov frankov v glavnici in 41 milijonov frankov na zaostankih, skupaj okoli 17 milijard madžarskih kron. Izvršitev pogojev, ki jih stavijo francoski upniki, bi pomenila finančni pomol mesta Budimpešte. Občina je sklenila, ako se na konferenci, ki se vrši 14. t. m. v Parizu, ne doseže sporazum, da bo vse dokumente, ki se tičejo dolgov, predložila javnemu mnenju Evrope.

Madžarska si v zadnjem času tudi mnogo prizadeva, da pride v redne trgovinske stike z vsemi sosednimi državami. S Češkoslovaško je ravnokar v pogajanjih.

Za rešitev iz svoje gospodarske krize pa potrebuje tudi Madžarska kakor n. pr. Avstrija in Nemčija inozemsko posojilo. Brez tega je vsak drugače še tako premišljen načrt za gospodarsko vzpostavo Madžarske brez temeljne podlage.

TRŽNA POROČILA.

Zagrebski žitni trg. Zagreb, 7. decembra. Postavno baško, odnosno vojniška postaja notirajo (v kronah): pšenica 1600 — 1640, koruza žolta stara 1350 — 1400, nova koruza, umetno posušena 1090 — 1120, koruza v storžih (št. kuh) 550 — 580, rž 1400 — 1420, ječmen za pivovarne 1500 — 1550, ječmen za krmo 1350 — 1450, oves 1100 — 1120, fižol pisani 1500, belci 1400 — 1500, moka »0« 2375 — 2425, »2« 2275 — 2325, »4« 2175 — 2225, za krmo 900 — 1100, otrobi drobni 800 — 850, debeli 900 — 1000. Tendence nespremenljive.

Novosadska produktna borza (7. t. m.) v dinarjih: Pšenica baška 397 — 405, banatska 395 — 397.50, oves baški 272.50, koruza 272.50, fižol beli banatski 355, moka »0« 585, »2« 550, otrobi 162.50.

Podaljšani rok prijave za obračun s Češkoslovaško. Generalni inspektor finančnega ministristva objavlja: V Pragi se je prošlo leto zaključilo pretežno s delegati kraljevine SHS in češkoslovaške republike o poravnanju medsebojnih terjatev upnikov in dolžnikov. Naši podaniki se opozarjajo na objavo, ki je izšla v »Službenih Novinah« št. 256 od 15. novembra 1922. V tej objavi se poziva prebivalstvo naše države, naj prijavi svoje terjatve in dolgove, ki jih ima v Češkoslovaški. V objavi so označeni pogoji in način, kako se ima prijave izvršiti. Rok za prijave je podaljšani do dne 31. decembra.

Novi pravilnik o Narodni banki. Glavni upravni odbor Narodne banke bo imel dne 14. decembra sejo, na kateri se bo izvršila definitivna redakcija načrta novega pravilnika o Narodni banki, zlasti glede dajanja kredita.

Kongres o vprašanju železniskega spoja na severnem Jadranu. V svrhu razpravljanja o vprašanju železniskega spoja na severnem Jadranu sta sklicali mestni poglavarstvi Sušaka in Bakra v sporazumu s privrednimi združenji teh dveh mest za dne 17. decembra kongres vseh merodajnih krogov v Bakar.

Poštna konvencija z Rumunijo. Na prošnjo ministristva za pošto in javno je podpisal ministristvi svet konvencijo o direktnem paketnem prometu med našo kraljevino in Rumunijo. Konvencija bo predložena Narodni skupščini, čim se ta sestane in bo mogoče stopila že letos v veljavo.

Poštnopaketni promet z Madžarsko. Madžarska poštna uprava je poslala našim poštnim direktorjem, v katerem opozarja na to, da prihaja v zadnjem času z Madžarsko mnoge blagovnih pošiljatev

katerih uvoz je vezan na posebno dovoljenje. Toda prejemniki teh pošiljatev ne vlagajo nikakih tozadevnih prošelj ali pa zelo pozno. To ima za posledico neprijetno kupčenje blaga. Zato je odsej določen rok za nabavo uvoznega dovoljenja za pakete, ki se pošiljajo v Budimpešto, na 8 dni, za pakete, ki se pošiljajo v druge kraje v Madžarski, pa na 14 dni. Po preteku tega roka se paketi vrnejo odpošiljatelju. Priporočljivo je, da odpošiljatelj vse potrebne dokumente priložijo tovrstnemu listu, na katerem naj označijo njihovo številko. Pri blagovnih vzorcih se ne sme pošiljati blago večje vrednosti.

Velik novin za mletje soli se je osnoval v Novem Sadu. Z delom prične dne 10. decembra. Zmel bo po 6 vagonov dneвно. Lastnika mlina sta Dinč in Tot.

Italijanska gospodarska vprašanja. »Giornale di Roma« piše, da znaša zboljšanje tečaja lire napram dolarja, odkar je v Italiji Mussolinijeva vlada, 4 in pol odst. Novo organiziran sindikat italijanskih kapitalistov je ponudil italijanski vladi posojilo v znesku ene milijarde lir za pet let v svrhu elektrifikacije in popravila železnice, s čemer bi se mogla zaposliti polovica brezposelnih Razer tega je nameravana pribavati 20 parnikov iz državne lastnine. Ti parniki bi se uporabljali za prekomorski promet v Brazilijo in za obrežni promet.

Obtok bankovcev v Avstriji se je po izkazu 30. novembra povečal za vsoto 284.5 milijard na 3417 milijard avstrijskih kron.

Nemški kapital pri obnovi Rusije. »Centropress« doznava iz Moskve: Nemški poslanik v Moskvi grof Brockdorff-Rantzau je izjavil v razgovoru z nekim strokovnjakom »Izvestij« da se želi nemški kapital v veliki meri udeležiti gospodarske obnove Rusije. Posredilo se je že, zaključiti celo vrsto pogodb. Nove pogodbe se že pripravljajo. Nemški poslanik je prepričan, da je skupno delo obeh držav gotovo mogoče.

Osnovanje efektne borze v Petrogradu. Moskva. »Pravda« Petrograda, da se je 1. t. m. osnovala v Petrogradu efektna borza.

Ruska državna banka. Emisijski oddelk Ruske državne banke je izdal kakor poroča »Ost-Express«, prve bankovce v čerwonih v vrednosti 300.000 čerwonov in objavil dne 28. novembra 1922 prvi izkaz. Kot kritje za bankovce so navedeni ruski in inozemski zlati novci, zlato v palicah in angleški bankovci v znesku 125.000 angleških funtov šterlingov, skupaj za 514.653 čerwonov (1 čerwonec je 10 zlatih rubljev); še preostala emisijska opravičevna znaša 314.653 čerwonov (300.000 je že emitiranih). Bankovci imajo torej zaenkrat polno zlato kritje. Po emisijskem zakonu ne sme zlato kritje znašati pod 25 odstotkov, pri emisiji za potrebe države ne pod 50 odst.

Borza

Curlih: Berlin 0.067%, Newyork 530.50 London 24.23, Pariz 37.80, Milan 26.60 Praga 16.80, Budimpešta 0.23, Zagreb 1.7750, Bukarešta 3.30, Sofija 3.90, Varšava 0.0350, Dunaj 0.0075 — 0.0076.

Berlin: Italija 39.151 — 39.319, London 35.511 — 35.689, Newyork 7880.25 — 7889.75, Pariz 55.959 — 56.241, Svica 149.625 — 150.375, Dunaj 11.12 — 11.18 Praga 250.37 — 251.63, Budimpešta 3.47 — 3.44, Sofija 59.60 — 59.90, Beograd 105.53 — 106.27, Bukarešta 49.50, Varšava 45.75.

Žalostno poglavje o razvoju tiskarske umetnosti v Sloveniji

Proces osamosvojitve našega naroda na polju industrije se vrši počasi, a stalno napreduje. Vendar bi se to napredovanje izvrševalo mnogo hitreje, če bi se vsi, ki so za to poklicani, brigali za ustvarjanje potrebnih predpogojev. Tako obširno posebno v Sloveniji absolutno pomanjkanje izšolanih grafikov. Vsa važnejša mesta so zasedena od inozemcev. Nismo Slovenca, ki bi znal izdelovati kline, da ne govorimo o litografiji, gravirjih itd. Pomanjkanje grafične šole postaja tudi vedno občutnejše. Vendar je začetek te storjen, da se tudi temu pomore. Nekaj naših nadarjenih grafikov se je vpisalo na akademijo za grafično umetnost v Lipskem. Toliko žalostneje je dejstvo, da so ti mladeniči tam popolnoma pozabljeni in da so izpostavljeni naravnost stradanju! 30.000 mark stane na semester samo ukovina. Koliko požeje stroški za potrebščine, da ne omenimo stanovanja, obleke in hrane, te si lahko vsakdo misli. Človek bi mislil, da bodo vlada in vzdržni naši dijakli toliko časa v tujni, da bodo mogli dovršiti svoje šole in izpolniti obetne vrzeli v naši grafični obrti. A ti mladeniči so sedaj prepuščeni samim sebi. Stipendija jim je ustavljena, vse prošnje obleže v raznih ministrah in nikogar ni, ki bi se resno potrudil pomagati jim. Ali bi ne bilo mogoče, da bi priskočilo v tem slučaju na pomoč društvo tiskarskega v Ljubljani ali urad za pospeševanje obrti? Saj je naravnost stvarno, če mislimo pismu, ki — kakor čitam v zasebnem pismu, ki so ga pisali našemu prijatelju — na prodajo svoje — obleke, da vzdržuje vsaj še kratek čas na svoji šoli.

Odgovorni urednik Fr. Brozovič
Lastnik in izdatelj Konzorcij »Jutraj«
Tisk Damičke tiskarne, d. d. v Ljubljani

Obsojenci

6. Dolnja palača.

Zunaj je jasna pomladna noč. Luna, skoraj polna, se dviga na istočnem nebu med zvezdami in jim jemlje soj. Nočni veter se še ni dvignil. Večerni hlad je pričaral iz zemlje prozorno lahno meglico, ki se dviga kakor mlečna zavesa pred modro barvo, ki je v višini sinja kakor lapis-lazuli.

Ogromna gmota Velike palače se jasno odbija od sivine. Pred stolpom, odkoder odmevajo od časa do časa udarci ure, se kopiči trokratna zgradba, Zdolnja, zadaj, na istočni strani, mavriška, na zapadni sprednji staro-francoska; srednja, na eno stran korintska, na drugo jonska; zgornja, na dvoriščno stran docela gladka, z obeh kril pa z dvema vrstama gotških stebrov. Ta predpustna zgradba, ki je po dnevi opravičuje le njena mogočna ogromnost, izgleda v luninem svitu treznejše, skoraj harmonično, kakor katerikoli druga ogromna palača, koje dvestopetdeset oken v vsaki vrsti lije svetlobo v noč...

Ce si pa stopiš od Velike palače in obrnil hrbet njej in vsemu umetnemu ostrovu, kolonijam, delavnicam in blokom ter se podaš k prirodnemu ostrovu, čez vode osmega izliva, si v razdalji jedva osmih milj zagledal drugo ogromno zgradbo, ostro se odbijajočo od mlečnega obzorja. Ta palača kaže mesto enega širokega dva koničasta gotška stolpa. Prej, v prvi dobi Siturgica, je tu bila guvernerjeva rezidenca, deset let sem pa je le še stara zgradba, ki čaka, da jo doba spremeni v lepo razvalino. Dolnja palača nima oblike podkve, kakor Velika palača, marveč

je kvadratasta, in vsa v gotškem eloku. Je za tretjino manjša, pa manj barbarska. Brez luči. Le sivolas paznik stanuje še tukaj, ki pa hodi vedno s kurami spat. Celo gospodična Eva, ki se zanima za starine, pa le, če niso od včeraj, — celo ona se ne briga za Dolno palačo. Tako trde.

Med obema palačama, pa bližje živi, kakor zapuščen, se dviga tretja zgradba, ki bi jo videl tudi, kadar ni mesečne svetlobe. Na samem stoji obsežen in visok graniten stolp, — pravijo mu kratko in malo: Stolp. Prav nič ni sličen onemu stolpu, ki je bil nekoč postavljen za brezžično anteno in ki nosi sedaj vspeti most med seboj in gričem Belvedere. Ta stolp je iz ogromnega štiriogelnega rezanega kamena in izgleda, kakor da je postavljen kedaj v starih časih. Graditelji so ga namreč morali postaviti masivnega, ker je bil in je še namenjen za velike poizkuse. V njem so iznajditeljski laboratoriji Siturgica. Tu gospoduje Georges Torral, stari Francoz, in njegove peči puhajo venomer jednako, v potek in svetek. Štiri «volovska očesa» visoko gori skoraj vrh stolpa gledajo čez dan črno, čez noč rdeče. Georges Torral ne spi kakor drugi ljudje, in nad glavo so mu pritrjeni vrh stolpa svetilnik, ki kaže po noči smer ladjam v vsem izlivu in onostran njega na debelem morju.

Deseta je odbila. Guverner in oba gosta so se dvignili od mize. Gospodična Eva je kakor po navadi odšla že poprej v salon, še predno so strežaji natočili težkega vina z otokov.

Prednjo ji sledi, se poda še vsa trojica k oknom in si prižge svoje dišeče cigarete. Guverner pritisne s prstom na gumb in stekla se odpro...

«Lepa noč, guverner!» pravi tajni

poverjenik in vdihla nočni hlad iz polnih pljuč.

Ralph Athole je poleg svoje nenačadne inteligence znal tudi uživati. Sedaj vskakla ves ta nočni zrak, prenasiten z vonjavami dreves in cvetja, ki vsa obdajajo Velike palače in polnijo tudi njene terase in balkone.

«Lepa noč!» pritrji guverner. Suverena moč volje gospoduje pri njem nad intelektom. Zato občuti guverner le animalično ugodje, ko čisti svoja pljuča v osvežujočem vzduhu bližnjih šum.

«In prikladna za našo preiskavo!» se oglasi Ferrati. «Če bi bilo deževalo, bi se človeška živina doli v blokih bila zabulila v svoje brloge in gospoda Athola agenti bi le iztežka nabrali vesti.»

Athole ga pogleda po svoji navadi, pol ironično pol odpuščajoče.

«Zelo vas skrbe ta poročila, dragi moj!»

«Hudiča, res!» klikne oni pristo-

dušno. Skot se smehlja:

«Le počasi, le potrpljenje!... Pa vsaj to vam moram priznati, da nikakor niste blazirani napram doživljajem!»

Cigareta mu je pogorela. Ostanek odleti.

«Guverner...» prične Athole za čas iznova... «samo pogledajte si to čudovito noč... Je-li? Tako mlečna je in... vendar jasna... prozorna... glejte, tam doli... Zdolnja palača, oba koničasta stolpa... tam na levi one črne čudne cedre...»

Jasna obleka se pojavi na terasi. Gospodični Evi je že očitno dovolj čakanja v salonu, zato prihaja na teraso pred okna. Dva strežaja joj sledita, z mizicami in steklenicami likerja.

Možje so obrnjeni v drugo smer in ne vidijo njenega prihoda. Zato se zdaj nalahno zdrznejo, ko spregovori:

«Oj, — pravi, — ali pa se ne motite? Ali ste gotov, gospod Athole? Dolnja palača, pravite, — tisto, tam-le, temna senca? Ali ni premajhna?»

In vzame čašo črne kave z mize ter jo ponudi poverjeniku.

«Kavo, je-li, izvolite?...»

Athole vzame čašo in se nalahno prikloni.

«Da, gospica, — Dolnja palača. Stavim, da že prav dolgo niste bili tam, v Dolnji palači, ne-li?»

«Kaj vem, kako dolgo ne!» odgovori ona brezskrbno.

7. Stolp.

«Pa ono tam,» vpraša gospodična Eva iznova, ko je postregla očetu in gostoma, «kaj je pa ono tam? Tista velika črna reč, ki nas gleda s svojimi krvavimi očmi?»

«Ono?» odgovori Mac Head Vohr začuden mesto Athola. «Pa kaj ne veš, ljuba Evica, da je to stolp? Tam so naši laboratoriji, tam je Georges Torral, poverjenik. Ko si bila še majhna, si se ga bala. In tam so njegova okrogla okna, obe krvavi očmi stolpa.»

«Georges Torrala se še sedaj bojim,» odgovori gospodična Eva Mac Head Vohr smeje, «tudi sedaj še, ko sem že dorasla.»

Andrej Ferrati pa se oglasi, skoraj kakor nehote:

«Skoraj bi smel reči isto o sebi, gospodična Mac Head Vohr! Tudi jaz se ga skoraj bojim, poverjenika Torrala!... Gotovo ne radi njegove dolge brade, niti radi oči, ki so še bolj rdeče, ko ona okna v stolpu, — ... marveč radi njegovega znanja, ki je zares nadčloveško in nadprirodno! Nikdar, nikdar in nikjer še ni bilo takšnega inžen-

nerja! Prepričan sem: Če bi bil ta mož sto let popreje rojen, bi se bila vsa matematika, vsa mehanika in vse naše znanje o strojih razvijale za sto let bolj naglo, in danes ne bi bili v letu 1990, marveč v letu 2090. ...»

Athole si je bil prižgal drugo cigareto. Sedaj se obrne k Ferratiju in ga vpraša:

«Prosim Vas, Ferrati, povejte mi, odkod poznate Torrala tako dobro? Nikdar ne vidi žive duše, nikogar ne pušči k sebi, sam ne gre nikamor in guverner mu je celo dovolil enkrat za vselej, da izostaja poverjenik od rednih sej in posvetov...»

«Da!» potrdi Mac Head Vohr.

Ferrati odkima: «Poznam ga, pa žal ne tako dobro,» kakor pravite, gospod Athole! Občevala sva vedno le službeno, drugače ne... Prvič sem ga videl, ko sva z bratom Petrom gradila viseči most čez izlivov kanal... Hotela sva vzeti jeklo s selenijem. Kot poverjenik laboratorija nama je pokazal, da uporabiva jeklo z marcijem. Imel je prav. Odtlej sem ga videl še pet ali šestkrat, ne več...»

«Ali ste se mu zahvalili? ...»

Ferrati se namrdne:

«Njemu ni za zahvalo, in kar odreže ti takšne besede. Ta mož živi menda v večnem obupu, da so minute tako kratke. Ura nikdar ne pride z njegove mize... V njegovi prisotnosti te veselje do fraz kar mine...»

«S čim se torej ukvarja ves dan in vse svoje dni?» vpraša Athole, sedaj resnično radoveden.

Mac Head Vohr mu odgovori:

«S koristnimi rečmi, na katere ne misli nikdo razen njega...»

Visoko s stolpa se svetita obe krvavi očmi poverjenika Torrala...

(Dalje prihodnjič).

Objave

* **Jugoslovanski akademiki v Brnu.** Kakor nam poročajo, je bil na glavni skupščini «Jugoslovanskega akad. podpornega društva v Brnu», ki se je vršila dne 24. novembra izvoljen sledeči odbor: predsednik: cand. med. vet. Franjo Zorec, podpredsednik: štud. agr. Andrej Čok, I. tajnik: štud. ing. Lujo Šolc, II. tajnik: c. ing. Karlo Škala, III. tajnik cand. ing. Baldomir Rebek, blagajnik: cand. ing. Josip Bučar, zapisnikar: st. agr. Radmil Mitrovič, načelnik menze: c. ing. Ivan Mihajlinec, namestniki odbornikov: st. ing. Drago Milanović, cand. med. vet. Salih Bilal, c. ing. Ivan Benković, štud. ing. Iv. Ivanišević, revizijski odbor: c. ing. Ljudevit Fetič, c. ing. Slavko Rosman, c. ing. Henrik Čopič in c. ing. Ivan Hrovatin.

* **Poziv akademikom.** Pri oddelku za socialno politiko naj se pismeno zglase akademiki, katerih očetje so: 1.) provizionisti bratovskih skladnic Slovenije, 2.) rentnik delavske zavarovalnice zoper nezgode v Ljubljani sedaj Izpostava I., 3.) rentniki Železničarske zavarovalnice v Ljubljani sedaj Izpostava II., 4.) rentniki Pokojninskega zavoda za nameščence v Ljubljani in 5.) bivši rudarji inozemskih rudnikov (Nemčije, Nemške Avstrije, Madžarske itd.). Navedeni akademiki naj v lastnem interesu javijo: 1.) ime očeta oziroma matere-vdove, 2.) točno bivališče pod 1.) navedenega, 3.) njegov poklic (n. pr. provizionist bratovske skladnice v Zagorju ali bivši rudar v Bochumu itd.), 4.) svoje ime, 5.) točne rojstne podatke, 6.) študij (semester).

* **Občni zbor društva za vzdrževanje Elizabetine otroške bolnice,** se vrši v sredo 13. t. m. ob 6. uri pop. na magistratu v posvetovalnici. Poleg običajnega dnevnega reda je tudi sprememba pravil. K občni udeležbi vabi — odbor.

* **Reprezentančni ples bančnega uradništva** se vrši dne 5. januarja 1923 v veliki dvorani hotela «Union». Vabila se dostavijo pravočasno cenj. občinstvu. Maškerada bančnega uradništva... Motto «Cherchez votre Coer-dame» se priredi na pustno soboto dne 10. februarja 1923. Istotako v veliki unionski dvorani. Natančnejša poročila se objavijo potom časopisja. Načrt pustne prireditve bo razstavljen neposredno pred maskerado v izložbi trgovine P. Magdič, Selenburgova ulica. Za vse event. informacije je že sedaj na razpolago: «Veselični odsek Zveze bančnega uradništva Jugoslavije, podružnica Ljubljana, poslojpe Jadranske banke».

* **Sokolsko društvo v Polzeli,** se zahvaljuje prav iskreno vsem cenjenim darovalcem, ki so nam omogočili tako bogato obdariti vso šolsko mladino, tukajšnje 6 razredne osnovne šole. Odbor. — Darovali so: Darovalci: Obriskal 4 Din. Po 5 Din Herzog, Sorko, Visjak, Neimenovana, Stiglic, Uršič. Po 10 Din: Stahl, Gorišek, Repič, Mežnar, Kukenberg, Bien, Samobor, Novak, Orešnik, Sluga, Cajnko, Vovk. Po 20 Din: Repič, Tomažič, Staroveški, dr. Červinka, Sardonov, Rojnik. Po 25 Din: Lesna in kem. industrija Polzela, Lesna industrija Teppey Celje. Vodopivec 30 Din, Repič 50 Din. Po 100 Din Kemična tovarna Hrastnik, Železarna Štore, Cizel, Neimenovani. Pipčarski klub Polzela 169 Din. Tkalnica Prebold 21 m rujavega platna.

* **Potovalna razstava in pokušnja dalmatinskega olja.** Na predlog kmetijskega oddelka Pokraj. ke uprave v Splitu, je kmetijsko ministrstvo pristalo na to, da eden strokovnjak za oljarstvo iz Dalmacije skupno z zastopnikom ministrstva prepotuje tek 1. decembra t. l. vsa glavna mesta naše države (Ljubljana, Maribor, Celje, Zagreb, Osijek, Novi Sad, Subotico, Beograd, Kruševci, Niš in Sarajevo).

vo). S seboj ponese vzorce finega jedilnega olja, ki ga pridelujejo oljarske zadruge in privatniki v Dalmaciji, ter bo trgovce in hotelirje, ki so po večini navajeni le na francoska in italijanska olja, seznanil s tem dalmatinskim pridelkom. V Ljubljani bo ta poskušnja olja v prostorih Kmetijske družbe na Turjaškem trgu št. 3 v ponedeljek dne 18. decembra od 8. — 12. dopoldne in od 2. — 5. popoldne. Vsi oni, ki se zanimajo za pravo oljniko olje, se naj tega dne prigrasijo v tem prostoru, kjer dobe vsa potrebna pojasnila.

* **Oskrbnika oz. oskrbnico za kočjo na Veliki Planini,** zmožnega potrebne dela, išče za čas od 20. decembra do 15. aprila jugoslov. zimskosportni savez ter je vpslati na njegov naslov vse tozadnevne ponudbe najkasneje do 15. t. m.

* **Dovoljen uvoz ameriške masti.** Gospodarska zveza v Ljubljani je dobila dovoljenje, da sme uvoziti ameriško mast. Cena, ki se je uradno ugotovila kot primerna, znaša pri prodaji na drobno 108 K, na debelo pa 106 K za kg.

* **Prošnja slepcev.** Razpisali smo podpore za Božič in novo leto. Število naših rednih članov prosilcev je tako veliko, da naša sredstva ne zadoščajo, da obdarujemo najpotrebnejše. Prepotrební podpor zlasti o Božiču, ali novem letu smo vsi mi slepi! Zategadelj ponižno prosimo vse prijatelje nas slepih, da se nas spomnite sedaj in blagohotno položite dar, nam najbednejšim slepim na oltar! Vse milodare prosimo naj se blagovolji poslati na pisarno podpornega društva slepih v Ljubljani, Wolfova ul. 12.

* **Dotična oseba,** ki je našla dne 30. novembra od Ambroževega trga do mestne aprovizacije v Ljubljani žensko torbico z vsoto nad 850 kron, se naproša, da isto odda na policiji. Oseba je dobro znana, ker so jo videli, ko je torbico pobrala.

DELITEV.

Na nepregledni planjavi so se zbrali pred Gospodom narodi vsega sveta, da se zedinijo glede razdelitve zemstva.

Najprej so govorili Turki: «Prosimo te, o Bog, daj vsakomur izmed nas po štiri ženske za žene, — dekel pa naj ima vsakdo, kolikor hoče.»

Nato so rekli Grki: «Mi hočemo le po eno ženo — a če umre ta, še drugo in tretjo — da, četrto, ako dovoli škof in ako bodo naši zobje še dovolj ostrí.»

Latinci so bili najmodrejši: «Ena žena — moja žena. Toda, ako umre, mi tega nisimo krivi, potem nam dovoli ženiti se, ne da bi še šteli... z eno in še z eno in še z eno...»

Tedaj je nastopil grški pop in je kričal: «Vi, tepci, hočete več nego eno ženo v svojem življenju? Če postanem jaz vdovec, se ne oženim nikoli več!»

Nato se je sklenila pogodba, podpisala in s palci zapečatila. Toda komaj je bilo opravljeno, so prileteli z vseh strani menihi in kaplani: «In mi, Gospod, kaj pa mi?»

«Prepozno,» je dejal Vsemogočni. «Zen-

ske so že razdeljene. Pomagajte si s tuji mi, kakor pač morete in znate, in naj gre na moj račun!» Roda Roda.

Železno blagajno št. 3

v obliki pulta, dobro ohranjeno, kupim. 4193

Ponudbe z navedbo cene na Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3

Božična darila

priporoča v veliki izbiri v zlatem in srebrnem blagu, kina-srebru ter ure po najsolidnejših cenah 4191

R. Almoslechner
Celje, Gosposka ul. 14

Popravila brzo in ceno v lastni delavnici

Novosti!

Za damske plašče v veliki izbiri. 81/V

A. & E. Skabernè Ljubljana
Mestni trg 10

Učenca

iz boljše hiše sprejme trgovina z mešanim blagom (z manufakturo, železino, specerijo in deželniimi pridelki) na deželi. Hrana in stanovanje v hiši. Prednost imajo z uoljšo šolsko izobrazbo. Vpraša se na podružnico «Jutra» v Mariboru. 4170

Proda se kavarna

v Mariboru radi obolenosti lastnika. Potrebni kapital Din 200.000.—. Samo resni reflektanti naj stavijo ponudbo pod šifro «Kavarna» na anončno družbo Aloma Company, Ljubljana. 4153

Vreče, drobno sol in vse specerijsko blago nudi po najnižjih cenah trvdka

SIRC-RANT, KRANJ ter kupuje najvišje poljske pridelke in suhe gobe. 86/I

Plačilna natakara

prvovrstna moč, prijetne zunanosti, se sprejme z nastopom 15. januarja 1923. v večjo zajutrkovalnico. Ponudbe s sliko na naslov: Poštni predal šte. 5, Celje.

Mali oglasi

stanje do 20 besedi 0.10. 3.—, vsakih naslednjih 5 besedi 0.10. — Trgovski oglasi, doplačila, se preračunajo do 20 besedi 0.10., vsakih naslednjih 5 besedi 0.10. — Plače se zapri. (Lahko tudi s — znakom.) Na vprašanje se odgovarja le, ako je vprašanje priloženo znanke za odgovor. —

Službe

Učeneo 4168

iz poštene kmetiče hiše se sprejme v trgovini z modnim in galanterijskim blagom Jakob Lab, Maribor.

Prodaja

Dvokolesa, 121

mali motorji, otroški vozički, sivalni stroji in pnevmatika najceneje. «TRIBUNA» Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Za božično in novoletno darilo 4149

je več novih modelov lično izdelanih športnih vozičkov za otroke poceni za razpolago. «Tribuna», tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Glasovir

se radi pomanjkanja prostora ceno proda. — Ponudbe pod «Ble!» na upravo «Jutra».

Bukova drva 4201

na drobno in na debelo prodaja, dostavlja ista na dom ter žaga drva lesna družba «Ilirija», Ljubljana, Kralja Petra trg 8.

Rabljen klavir

proda uprava «Oficirskega Doma» v Ljubljani. Ogleda se lahko pri majorju Brabek v pisarni Dravske divizije, soba št. 7. 4173

Registr. blagajna,

brezhibno delujoča, šteje 699, in železna blagajna št. 3, se ugodno proda pri Frece & Plahuta, Celje. 4166

Neprepitnice

Hiša z velikim vrtom

blizu okrajne ceste v Trbovljah, se po zelo ugodni ceni proda. Več se poizve pri Ivanu Orešniku, zaloga piv. Trbovlje 2. 4096

Dopisovanje

Bančni ravnatelj,

30 let star, vdovec, ki je živel dalje časa v Pragi in se nedavno vrnil v domovino, išče v vrhu ženitve znanja z inteligentno, 18 do 20 let staro go-podično s primernim premoženjem. Samo resne ponudbe s sliko, ki se vrne ali zmenja, pod «Družinsko življenje» na upravo «Jutra». 4176

Brez posebnega obvestila.

Naznanjamo, da nam je ljubi Bog poklical k sebi po dolgem bolehanju našo nepozabno, iskreno ljubljeno soprogo, oziroma mamico in staro mamico, gospo

Jerico Palovec, vd. Anderwald, roj. Meden

ki je danes ob 4. uri zjutraj v 86. letu zaspala v Gospodu. Pogreb prebлага rajnice bo v nedeljo dne 10. t. m. ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti Rožna ulica št. 27 na pokopališče k Sv. Križu.

Priporočamo jo v blag spomin.

V Ljubljani, dne 8. decembra 1922.

Žaljoči rodbini Palovec-Anderwald.

Parna žaga

FRAN RAVNIKAR

mestni tesarski mojster

Ljubljana, Linhartova ulica št. 25

kupuje po najvišjih dnevnih cenah razne vrste okrogli les, kakor tudi cele gozdne parcele.

Automobile

kolesa, motorje

pnevmatiko vsch vrst

olje, bencin

in druge potrebščine ima vedno v zalogi

F. Floriančič Ljubljana.

Znižane

cene

pri

A. Sinkovic nasl. R. Soss
Ljubljana, Mestni trg šte. 19.

Priporočajte «JUTRO»!